

FRA ØYTUN TIL ALTA

VED 100-ÅRSKIFTET

FRA ØYTUN TIL ALTA

VED 100-ÅRSKIFTET

© Alta Folkehøgskole 2017

Grafisk produksjon: Fagtrykk Idé AS

Fotografer: Sondre Bjerke Styve, Grete Ludvigsen, Per Arne Askeland,
Lars Krempig, Vidar Bloom Kauppi, Bjørn Michaelsen, Harald Tunheim,
Aleksander Hansen, Odd Erik Rønning, Inger W. Krempig, Elizabeth
Roseveare, Roy Nordbakke, Øystein Fagerli, Elisabeth Håkenrud, Vidar
Bloom Kauppi, Hallvard Nesdal Hansen, Ingvill Aasheim, Magnus Svensson

FFG

Alta Folkehøgskole

INNHold

Forord.....	5
Hilsen fra styreleder.....	6
Hilsen fra ordfører.....	7
Furua ved Haldde.....	10–15
Fagutvikling på Øytun Folkehøgskole i Alta.....	16–19
Fra naturvern og treski til Off-piste og plastskisko.....	20–25
Hundekjøring på Øytun Folkehøgskole.....	26–32
Trykk, lyd og bilde.....	33–37
En ressurs i lokalsamfunnet.....	38–42
Turmat og villmarksmat på Øytun.....	43–45
Skoleturen til Russland – et grensesprengende møte med vår nabo på Kolahalvøya.....	46–51
Øytunminner fra 70-tallet.....	54–57
Det var en gang.....	58–65
Å vokse opp på Øytun.....	66–68
Å være «gift med» Øytun.....	69–72
Øytunårene mine.....	75–76
Folkhögskola.....	77–83
Øytun og samisk kultur.....	86–92
Glimt fra «Med Øytun gjennom 75 år».....	93–97
Rektorer 1917–2017.....	98
Ansatte i jubileumsåret.....	99
Tabula Gratulatoria.....	100

HILSENER

ENDRING
&
VEKST

MINNER

ELEVER
HAR ORDET

HISTORIE

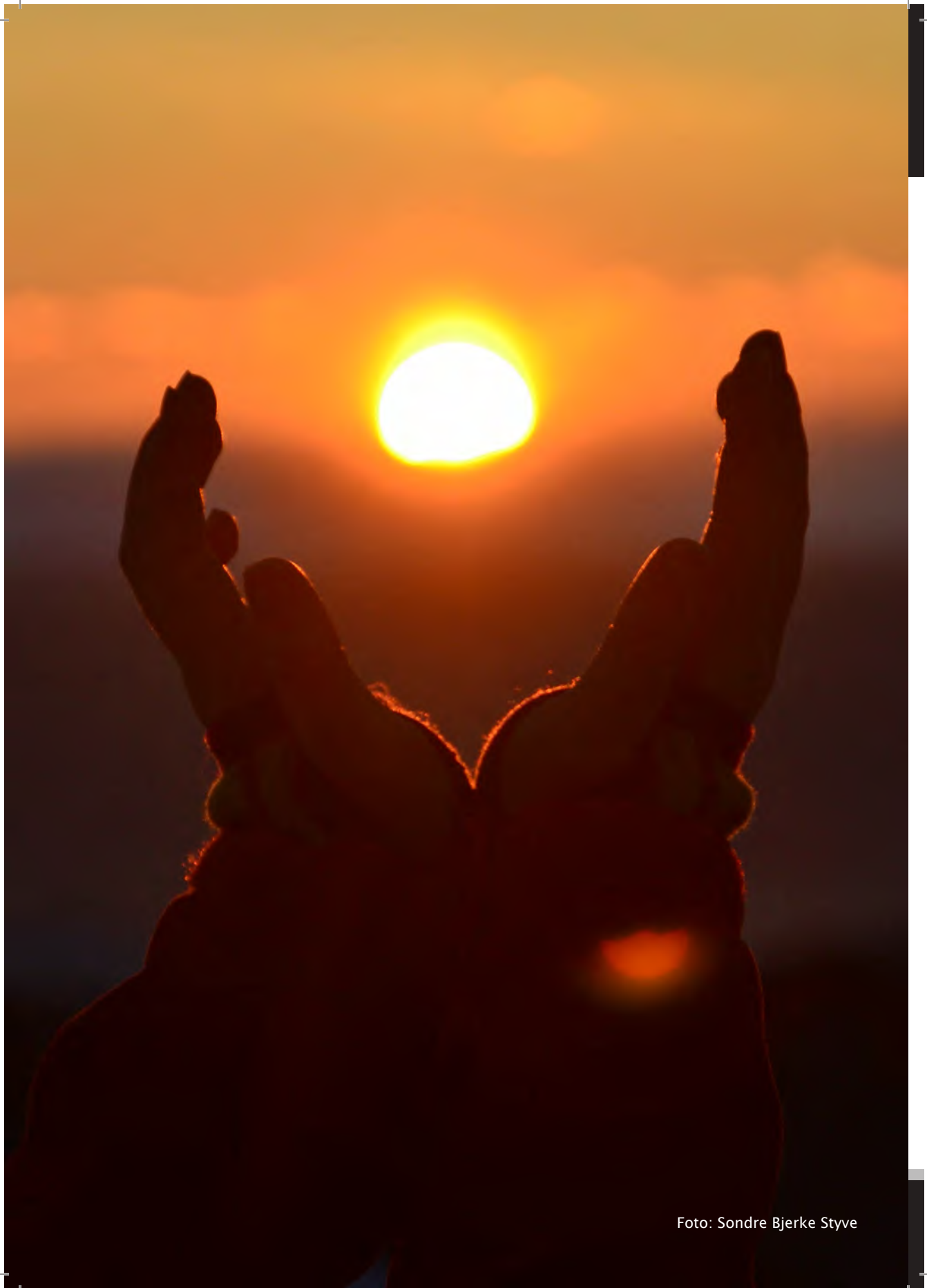

Foto: Sondre Bjerke Styve

FORORD

– HELGE LUDVIGSEN –

Fra Øytun til Alta er en tittel som antyder både stedskifte og navneskifte. 75 års jubileet hadde sitt fokus og festskrift. Denne jubileumsboka ved 100 års markeringen har størst fokus på de siste 25 årene, både i temavalg og valg av forfattere. Samtidig har vi prøvd å gi noen glimt lengre bakover i tid. Boka er på 100 sider, og det er ikke tilfeldig.

Vi ønsker med denne boka å bidra til fortellingen om en kristen og dristig folkehøgskole i Alta, som i 1969 begynte å sette natur og friluftsliv opp som fag på timeplanen, og som siden har lyktes med den visjonen og det valget. «Under en åpen himmel» er et uttrykk som rommer både vår kristne identitet og vår faglige plattform.

Vi kan lese utviklingshistorien til sentrale fagområder som har ledet fram mot det faglige tilbudet som Alta Folkehøgskole har i jubileumsåret. Elever, stipendiater og øytunger har ordet, og ektefeller forteller om å «være gift med» skolen. Ikke minst prøver vi å gi noen glimt av hva skolen har betydd for alta-samfunnet. Vi er glade for fin hilsen fra Alta kommune ved ordfører, som bidrar med et blick på skolen fra utsiden.

Resten av boka er skrevet av oss på innsiden. 2 omslagsbilder skal symbolisere navneskiftet til «Alta Folkehøgskole» - før den tid har det alltid vært Øytun Folkehøgskole.

HILSEN FRA STYRELEDER

- ØYVIND FONN -

STYRET VIL
MED DETTE
FÅ ØNSKE VÅR
KJÆRE ALTA
FOLKEHØG-
SKOLE TIL
LYKKE MED
100-ÅRS
JUBILÉET!

Vi retter en stor takk til en entusiastisk stab i jubileumsåret, og til alle tidligere ansatte som opp gjennom årene har brent for Øytun og den kristne folkehøgskolens ideer. Skolen har med sine lærere bidratt til en kontinuerlig utvikling både faglig og sosialpedagogisk til fullt å være på høyde med de øvrige folkehøgskolene. Drifts- og servicepersonalet har også i årenes løp medvirket til en standard for kost og losji som har gjort skolen til en god heim og lære-institusjon. Men ikke bare husrom, også hjerterom og fleksibilitet har gjort at elever og gjester har kjent seg ivaretatt og sett på en enestående måte. Og det er for elevene, fra de tusen hjem i nord og sør, at skolen har vært

til, og ivret for skulle få en verdifull utrustning i livet. Og motsatt har også elevene og stipendiatene gitt mye tilbake til skolen, både det året de gikk på Øytun, og senere ved å være en god ambassadør.

Takk for denne verdifulle støtte!

Styret vil også takke myndigheter på ulike nivå, som har vist forståelse for skolens mange anliggender og utfordringer. Særlig er styret glad for hvordan vertskommunen Alta har bidratt konstruktivt i etableringen og opprettholdelsen av Øytun som en virkekräftig institusjon i lokalsamfunnet.

Vår takk går også til Gud som ga oss kallet og midlene til å drive, først i Havøysund og deretter, fra 1969, i Alta. Han har minnet de mange trofaste venner av skolen om å be og å gi. Det er Herrens velsignelse som gjør rik!

100 år er tilbakelagt, og skolen seiler nå videre under sitt nye navn, Alta Folkehøgskole. En økning av elevtallet på 40 %, med oppstart i jubileumsåret, gir tro for at skolen i fremtiden fortsatt har en stor gjerning å utføre, både faglig, sosialt, kulturelt og kristelig.

HILSEN FRA ALTA KOMMUNE V/ORDFØRER

– MONICA NIELSEN –

TIL LYKKE MED 100-ÅRS-JUBILEUM!

Alta kommune er stolt over å huse en av landets aller beste folkehøgskoler.

Skolen startet virksomhet i Alta i 1969 etter først å ha drevet i Havøysund – helt fra 1917. Fra første kullet gikk på skolen til i dag har mange tusen unge mennesker fra hele landet hatt et fantastisk møte med Finnmark og Altas natur og kultur.

Skolen har gitt elevene opplevelser for livet og skapt svært mange gode ambassadører for Finnmark.

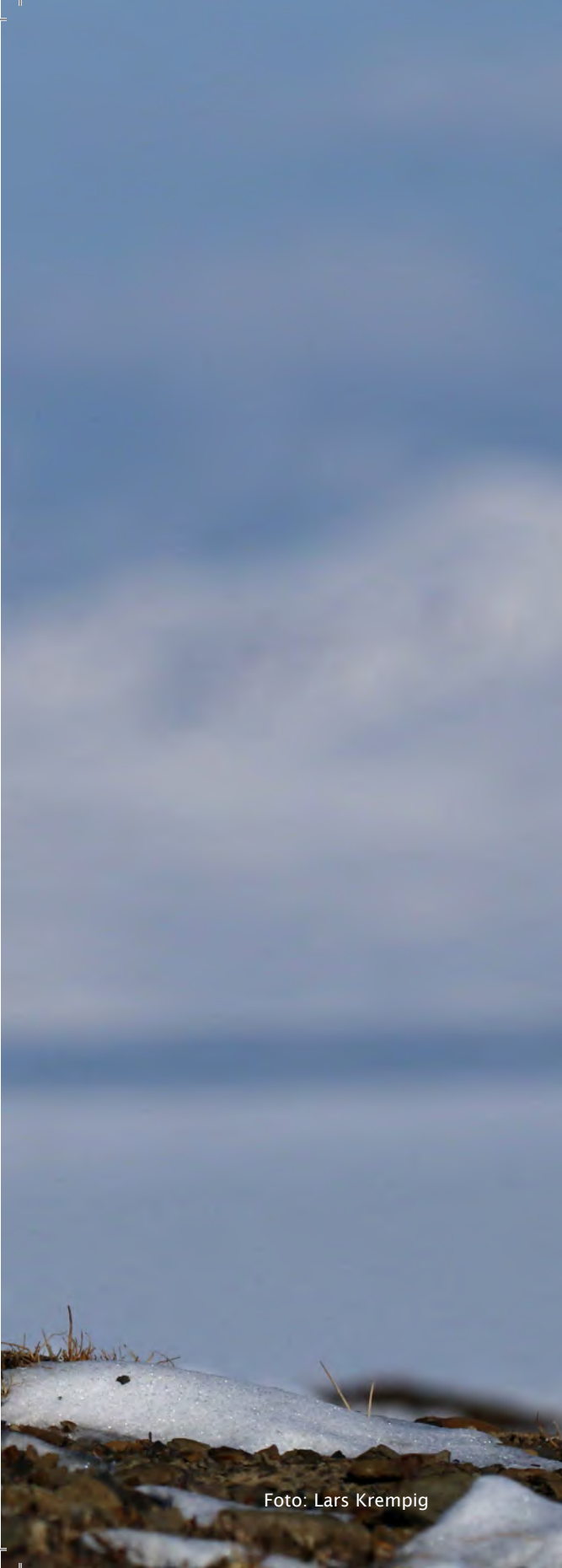
Folkehøgskole er et unikt konsept som bruker opplevelse og innlevelse som metodikk for læring. Uten eksamenskrav må skolen spille på elevenes indre motivasjon for å yte. Det får Alta Folkehøgskole til med glans!

Lærere og elever er en ressurs for Finnmark og for Alta. Vi ser blant annet hvor viktig skolen og elevene er i dugnadsarbeidet lokalt gjennom Finnmarksløpet, fiskekonkurranser, friluftsopplegg for grunnskolen, og i alpinanlegget med mer. Vi ser også at det er kvalitet i arbeidet skolen og elevene presterer gjennom både dette arbeidet og ikke minst gjennom foto-utstillinger og film.

GRATULERER MED JUBILEET!

Vi ser frem til nye 100 år med Alta Folkehøgskole!

ENDRING & VEKST

Foto: Lars Krempig

3 sølvkubber

Foto: Grete Ludvigsen

Familiebilde ved furua

Foto: Grete Ludvigsen

FURUA VED HALDDE

– HELGE LUDVIGSEN –

Jeg var rektor på Øytun Folkehøgskole en gang. Lenge før var jeg skolens musikk lærer, -den gang furua ved Haldde så vidt nådde opp mot internat-

taket. Det var en varm og tørr julinatt i 1978 at jeg la merke til den for første gang. «Hardhaust» sto den der, helt annerledes enn grantreet i Bergen. Glissent mellom grenene, men rotfestet på karrig jord. Som en nordnorsk julesalme. Kanskje suste den også litt med furutoppen der den sto fremfor huset der vi skulle bo noen år. Men jeg var for opprømt til å lytte etter blanke ark og fargestifter. Noen timers kraftig regnskyll hadde nemlig forvandlet en lang sommernatt til et udødelig minne av lukt og følelse. På steinene under furua lå nå tre glitrende sølvkubber i morgensolen. Mine første.

I det øyeblikket ble en laksefisker født og et 39 år langt folkehøgskoleliv på Øytun staket ut.

Fra da var vi som venner og gode naboer, furua og jeg. Barna klatret etter hvert mot toppen og familien drakk ettermiddagskaffen og tok familiebilder ved de to steinene. Naboskapet varte bare 7 år, men fra kontorstolen satt jeg fortsatt ofte og så takknemlig mot den. Først som inspektør i 2. etg, og siden fra rektor-kontoret nede. Det hendte i blant, enten dagene var grønne eller grå, at jeg tok med kaffekoppen og satt meg ned på en av steinene ved furua. Og nå kan jeg høre furususet! Den var blitt større og eldre den og, kanskje 250 år. Før meg sto den der, før krigen også! Før Havøysund, ja til og med kanskje før Grundtvig og Eidsvoll! En hel furutid med langsom skog av minner.

Først i 1969 ble det mere fart. En folkehøgskoleskole fra Havøysund slo seg ned på furutunet, og ble til en heim med folk og dyr og trær.

Kåre, Klara og de andre pionerene hadde en visjon for Øytun, og gjennom hardt arbeid og bønn ble skolens DNA formet og fant sitt uttrykk,- gjennom entusiasme og engasjement,- som spor i unge sinn, - som bakside av et magasin i 1981, - siden i en jubileumsbok i 1992, og etter hvert på hjemmesider og i skolebrosjyrer, og kanskje også gjennom Haldis Moren Vesaas:

"Det heiter ikkje: eg – no lenger. Heretter heiter det: vi."

Når de nordlige vinterstormene senere huler i busker og trær og gjør øytunvei og øytunliv nesten usynlig, -da tøyer furua seg alltid sørover mot Pæska, der Sverre bodde. Det er bare så vidt jeg ser den gjennom tilsnødd kontorvindu, men jeg hørte godt suset om drøm og visjon: «Om denne skolen fantes?» Ja, om denne skolen finnes, lurar nå jeg fortsatt på! Men jeg syntes også å skimte et ansikt der oppe gjennom den svaierende hvite furutoppen mot sør, opp mot Syvstjernen og Orion, -med øyne som

støtt er ute på leit etter oss som er ute på «vidvanke», og som gang etter gang ser oss tilbake til oss selv,- og til de 99.

For ute på vidvanke er vi titt og ofte, både på vidder, i fjell, ved fjord og sikkert noen ganger på avveier. Visjonen fra 1969 om naturvern som fag på en timeplan var dristig og nesten enestående. Linje – og fagregisteret har senere variert med skiftende trender, og visjonen har ledet oss gjennom ulendt terreng mot en gjennomkomponert friluftslivsskole i 1991. Men også mot stadig flere friluftslivselever, trange og upraktiske internat, utstyr og klær, 3 par ski under sengen, klessnorer på soverom, soveposer til tørk i trappeoppganger, regnskinndekorerte vegger både inne og ute, sennagress over alt. Bedre fasiliteter måtte bare komme, og Nalluvarre sto ferdig i 2002, de øvrige internatene var ferdig restaurert i 2004. Skolebygget ble ferdig restaurert i 2008, nye Našša ble bygget i 2010 og huset i skogen ble restaurert i 2016.

*Fra friluftsgudstjeneste
v/ Pæskanasen*

Foto: Per Arne Askeland

Furua ved Haldde overlevde alle inngrep, og når den ikke tøyde seg i nordavinden, sto den helt stille og lyttet til ungdom som kom inn over tunet fra tur, - eller kanskje var det fra Katakomben de kom! Betroelser om tro, tvil, drømmer, vennskap, undring, forelskelser,- og fortvilelser. I blant ga furua selv gode råd,- da suste den litt med krona om nye dager og blanke ark. Noen ganger pekte den også opp mot øynene som støtt er ute på leit. Furua sto helt stille da prinsesse Marta Louise gikk inn over tunet i 2001.

Men da tilsynsmannen for folkehøgskolen, Tormod Hægeland, få uker før sin bortgang, kom inn over tunet etter friluftsgudstjeneste med fotvask og nattverd i museumsfjæra under landsmøtet i 2003,- da tøyde furua seg nok en gang ærbødig mot sør, selv om vinden var helt stille. Ja visst! - ropte den med tause sus mot pionerene; denne skolen finnes! Med seg i det koret hadde den bjørk og furu og alt som lever og er til på Orros, ved Pæskanasen, på Øytun og nå også fra Museumsfjæra, og som under en åpen himmel, gang etter gang, hadde fått

*- og lovsangen fra Salme 8 ble alltid vakrest
rundt bålet, med uteklærne på.*

Foto: Lars Krempig

være med å lovsynge skaperen under skolens utegudstjenester.

Nå var profilen vår i ferd med å gjennomsyre alle aktiviteter, også gudstjenestene, - og lovsangen fra Salme 8 ble alltid vakrest rundt bålet, med uteklærne på. Det gledet furua seg også over, men etter 15. desember 2016 fikk den likevel et litt vemodig skjær i furukrona, -for alt som en gang var. Jeg la merke til det den dagen, for furua sto så nær begivenheten. Rett over veien, bare meter unna ved den nye bålstua til Fredrik og Sigurd, hadde elever og ansatte laget til navneskiftefest med grilling og navneskiftecake, aviser og TV var også tilstede. Fra Øytun til Alta, den gamle logoen ble fjernet og det nye designet steg opp på inngangsveggen til skolen! En navne epoke var slutt, og Altanavnet skulle fra nå være den nye veiviseren til «folkehøgskolen som fantes», i skolebrosjyre, på hjemmesider og i sosiale medier. Det hjalp litt på furuhumøret der og da, at tunet fortsatt skulle hete Øytun, og at veien til skolen fortsatt skulle kalles Øytunveien. Det hjalp veldig

mye at det ut på vårvinteren viste seg at overraskende mange nye elever var på vei mot Alta Folkehøgskole, og at alle ansatte gledet seg over å ha vært med på noe riktig.

Mest av alt gledet den gamle og trygge furua seg over at soløynene der oppe også i fremtiden skulle se ned gjennom furukronen på elever og ansatte på vei gjennom tunlivet. Og den begynner allerede å suse igjen, først om Prøysens blanke ark, så skifter den over til noe av Haldis Moren Vesaas:

"Svalt om mi panne, den trøytte og heite, hendene la du og bøygde deg ned, såg meg i auga og sa: Eg skal leite - gå ut på vidvank og finne att deg!"

FAGUTVIKLING PÅ ØYTUN FOLKEHØGSKOLE I ALTA

– BJØRNULF HÅKENRUD –

Lærere og øvrig personale med gode ideer, og ikke minst vilje, kompetanse og frihet til å utvikle ideene til fagtilbud, er et kjenne-tegn på en god

folkehøgskole. I 1971 hadde Øytun Folkehøgskole et av landets første studietilbud i Naturvern. Da læreren på 1980-tallet startet med hundekjøring, ble linja endret.

Friluftsliv - naturvern gjenoppstod med ny lærer i 1992, som raskt skifta til Naturforvaltning, og siden gradvis til Friluftsliv - off piste. Slik kan de fleste linjene følges over flere tiår.

Flere linjer har først startet som andre fagtyper. Faggruppene Friluft idrett kom i 1974 og Media i 1978. Media ble Foto - friluftsliv i 1987 og seinere Naturfoto. Fra 1983 var Friluftsliv - jakt og fiske fordypningsfag i tre år før det ble ei linje.

En milepæl kom i 1991. Da ble det bare friluftslivslinjer, som første folkehøgskole i landet. Sist ut var Friluftsliv - helsesport med sin opprinnelse i Sosialpedagogisk kurs på 1970-tallet.

Friluftsliv - veilederlinja hadde i 1997 to klasser, der lærerne for en av klassene i løpet av få år etablerte Friluftsliv - Arktis. Søkertallet sank på Veileder omkring 2010, og etter to år med linja Mountaineering - Guide og tre år med Bergtatt, blir nå klatring og alpint friluftsliv videreført på andre linjer og i valgfag. Linjer har vart bare ett år, som Ultra 2012-13, og noen tilbud fikk ikke nok elever til å starte opp, som Nordkalottfag, Friluftsliv - vann og fjell, Prosjekt Nord og Travel Photography.

Med det nye navnet Alta Folkehøgskole har friluftslivsprofilen blitt spisset til «folkehøgskolen for #arktisk villmarksliv». Det er linjene som vises tydeligst i folkehøgskolens profil. Høsten 2017 får elevene velge mellom:

Bålet har gjennom fem tiår gitt varme og mange gode kaffekopper til ringen rundt.

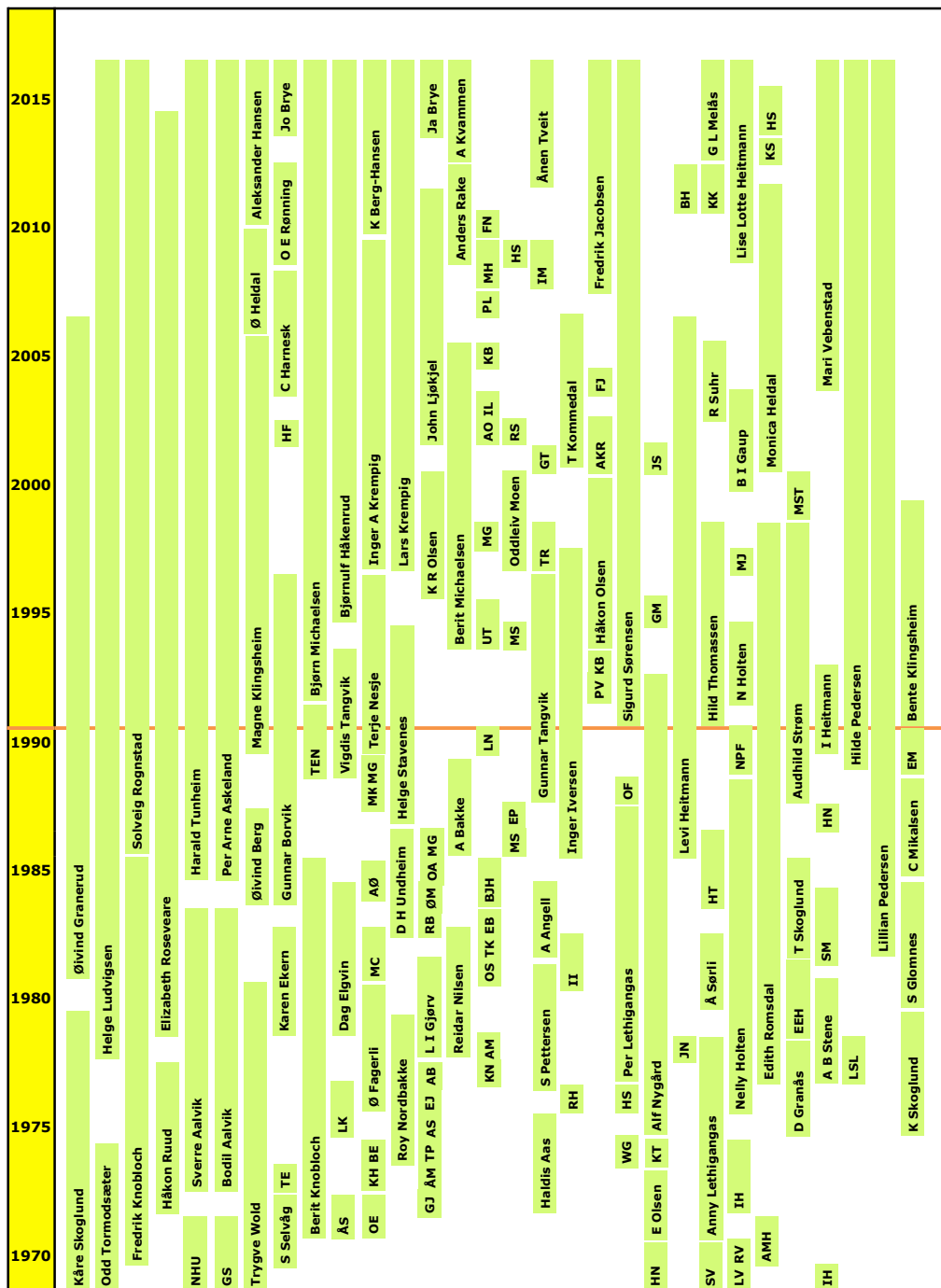
Foto: Vidar Bloom Kauppi

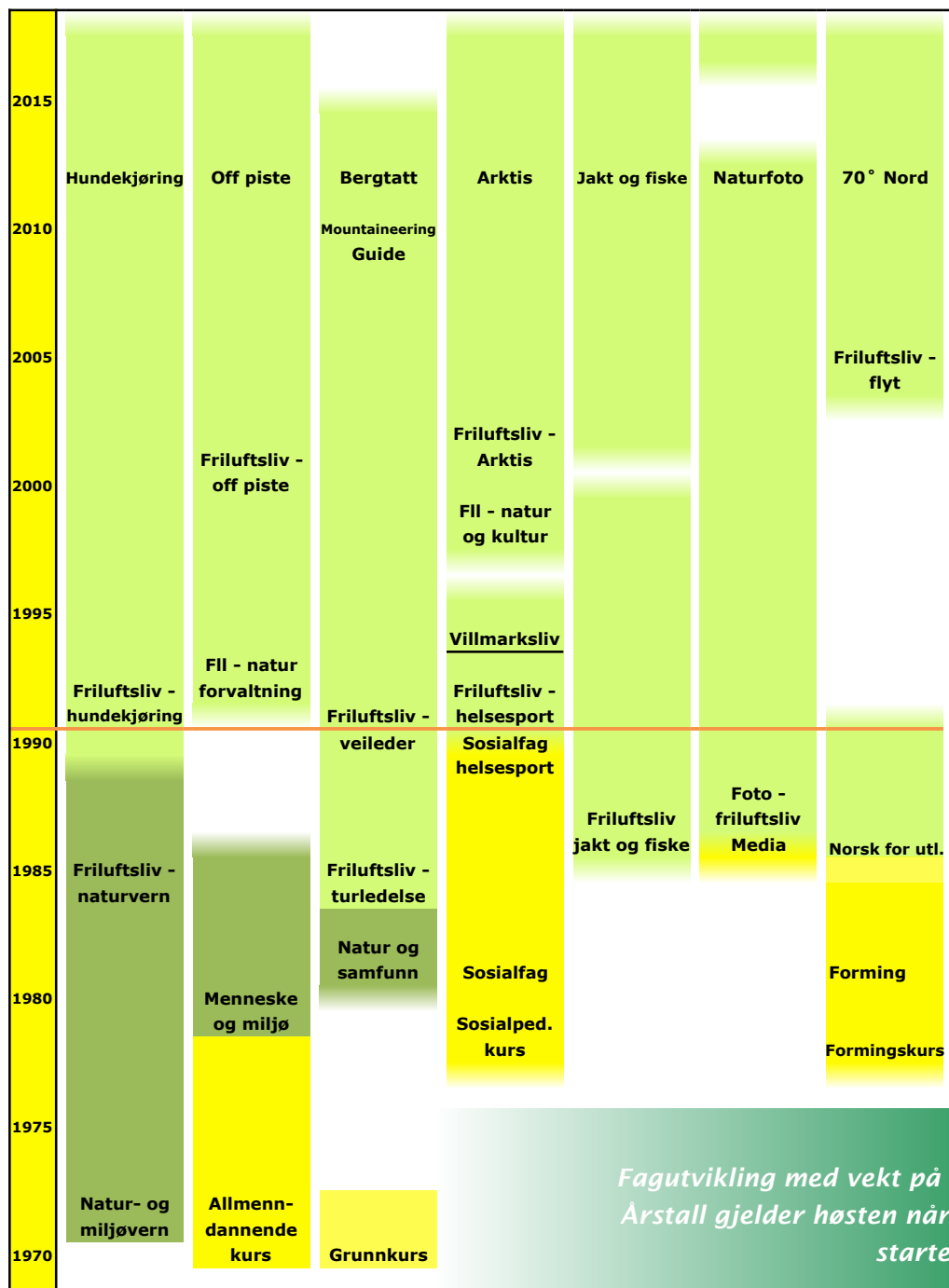
Hundekjøring - Finnmarksløpet
Off piste - ski og sykkel
Arktis - eventyr i nord
Jakt og fiske
Friluftsliv 70° Nord
Foto nordisk villmark / USA

Linjene utgjør under halvparten av alle skoledagene i folkehøgskoleåret, og like viktig for et komplett år er fellesfag og valgfag. Her får elevene mer friluftsliv, og dager med helt annet innhold, som påskevandring, 2. verdenskrig og solidaritetsaksjon.

Vi tilbyr også halvårskurs, som har det meste av sitt opplegg utenom det helårskurselevne får. Ski og skred har siden 2002 markert seg tydelig innen fagfeltet. Circum Polar har seks ganger vært i Alaska og to ganger på Kola. Andreårskurset Nordisk Naturfoto har hatt elever to skoleår. Stipendiatene er andreårselever og har bidratt sterkt til et godt og lærerikt miljø siden de første tre startet høsten 1980.

Ansatte på Øytun folkehøgskole i Alta hovedsaklig basert på skolebildene som henger i skolebygget. Årstall gjelder høsten da tilsettingen startet. De fleste vil finne navnet eller initialene sin her, bortsett fra noen kjøkkensjener, assistenter, praktikanter og barnehagetanter som jobbet bare 1 år.

*Fagutvikling med vekt på linjer.
Årstall gjelder høsten når faget
startet opp.*

FRA NATURVERN OG TRESKI TIL OFF PISTE OG PLASTSKISKO

– BJØRN MICHAELSEN –

Naturvernlinja fra 1972

Våren 1992 søkte jeg en 50 % stilling på Øytun som skulle ta den 20 år gamle Naturvernlinja mot nye høyder.

Jeg kom til et Øytun som var mye lik det jeg forlot 7 år tidligere. Men, en stor endring var Harald Tunheims økende fokus på hund. Dette innebar en utvikling vekk fra hans naturvernlinje som hadde vært Øytuns flaggskip i 20 år. Mange ansatte ønsket en utvikling av linja mot sjørelaterte aktiviteter samt en styrking av linjen som manifesterte natur- og friluftslivet Øytun begynte med 1972.

Fra Naturvern til Naturforvaltning

Etter ett år med naturvern ble den til Friluftsliv - Naturforvaltning. Naturvern var akseptert i store deler av samfunnet. Navneskiftet resulterte i flere søkere. Det ble ikke bruksbåter,

men terrengsykling og økning på vinterens langtur fra 5 til 8 dager i 1994. Vinteren -95 ble det 10 dager når vi innså at elevene ikke gikk lei etter 5 dager i telt.

I tillegg til terrengsyklingen ble det fokus på telemarkskjøring, topptur og skredvurdering. Skredvurderingen på 90-tallet i Norge var konservativt. Strategien var å "gå rundt" skredfaren og unngå brattere terreng enn 20 grader. Dette harmonerte lite med egen skioppvekst på vestlandet, der vinkler var uinteressante, mens «timing» var det kritiske. Erfaringen tilsa at det ikke gikk skred hver dag eller over alt.

Nytenkning kreves

På slutten av 90-tallet døde Naturforvaltningsbølgen. Lars Krempig og undertegnede ble sendt på gangen for å finne på respektive nye fag der jeg skisserte «Friluftsliv - Off piste-linja». De språkkonservative protesterte og det var frykt for at linja skulle trekke «belastet ungdom». Målsettingen var å tilby en skilinja som vi trengte i Norge der Øytun kunne imøtekomme

brattkjøringsbølgen det nasjonale skredmiljøet ikke var klar for. Med god støtte fra elever, stipendiater og rektor overlevde Off piste interne omkamper.

Off piste-linja blir til ...

skisatsningen tar av på Øytun

I 1999 ble Off piste linja satt i gang med god søkning. Parallelt gjennomførte vi ulike pedagogiske utviklingsarbeid og kompetanseheving med reiser og kurs i alpene og Canada. Det kom kritiske spørsmål om linja skulle ha en annen risikoaksept enn de andre. Øytun og Off piste skulle lære ungdom som er glad i skikjøring å takle utfordrende skredterreng og ikke alltid gå rundt det. Dette for å lære hva de skulle gjøre på egne turer både hjemme og i utlandet.

Ski og skred verden rundt – halvårs-kurs

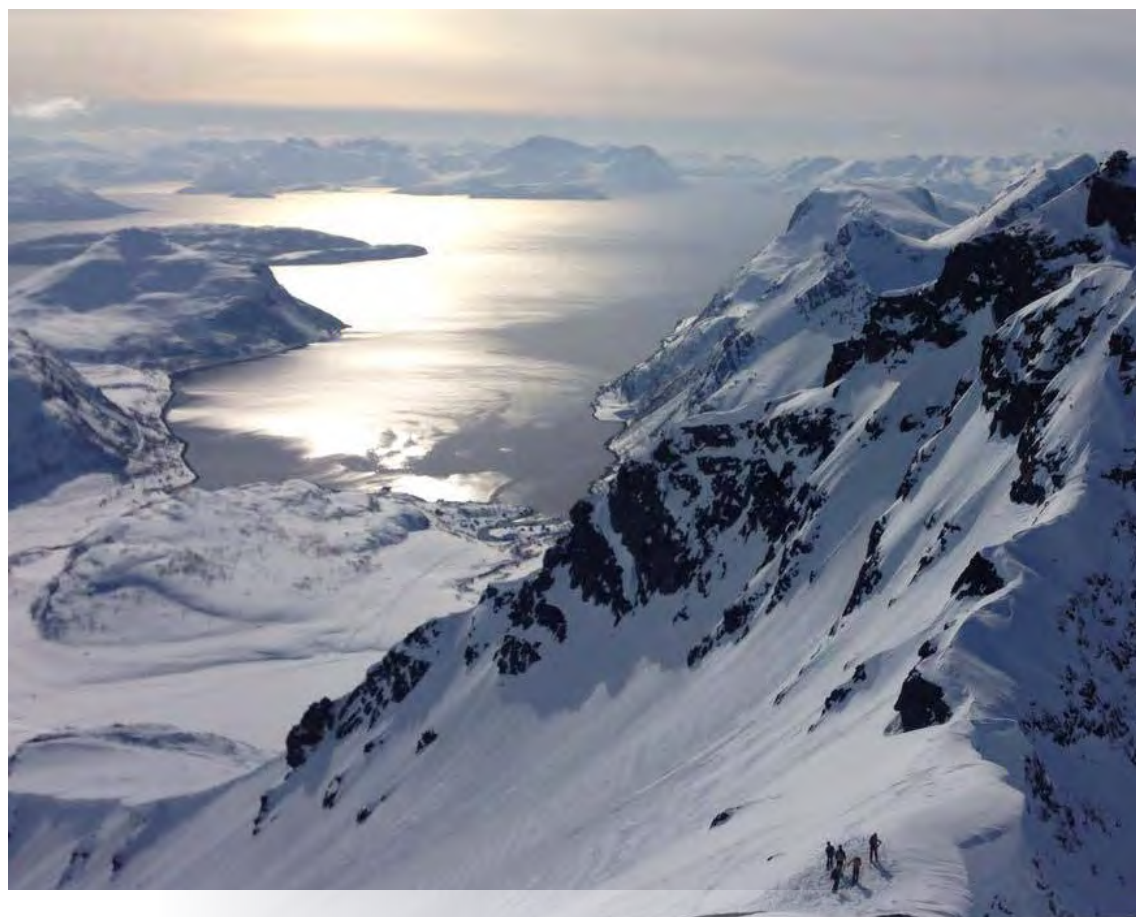
Starten på 2000-tallet åpnet for mer utviklingsarbeid der Øytun ønsket å utvikle halvårs-kurset Circum Polar. Det ble mange kokker og vanskelig å enes. Ski og skred-konseptet ble

utviklet som et svar på situasjonen i Norge. Ville du øke din kompetanse innen skredvurdering, så var det enten NF-godkjent skredkurs på en helg eller å bli tindeveileder over mange år. Ski og skred ble tatt ut av storprosjektet Circum Polar og realisert vinteren 2002 med 4 elever.

Forprosjekter hadde allerede etablert nødvendige samarbeidspartnere i Davos, Sveits og Canada. Kurset var berammet med maks 6 deltagere, men ble seinere utvidet til 12.

Ski- og skredworkshops i inn og utland

Samtidig utviklet vi kortkurskonseptet «Ski og skred workshop» med start i Langfjordbotn i 2002 og 30 deltagere. Konseptet ble utviklet for å imøtekomme alle de som har tatt enkle skredkurs, eller ikke tatt kurs men mener seg for erfaren til å gå på grunnleggende kurs. Det skulle være åpent for alle som vil dele erfaringer med andre og som vil ha fine skiturer med likesinnede. Konseptet har vokst til å omfatte 5 workshops fordelt på de franske alper, Davos - Sveits,

Etter 19 år med langturen i Sarek i Sverige nyter off piste og Ski og Skred the last Frontier - Finnmarksalpene.

Foto: Bjørn Michaelsen

Sogndal, Mo, Bodø, Skjervøy og nytt for 2018 Colorado, USA. Vi kan regne med at over 2000 deltagere har vært innom, og mange kommer igjen år etter år samt besøker ulike workshops.

Ski- og topptur-boomen

Den generelt økende interessen for topptur og skikjøring med breie ski og kraftige plastsko preget også Øytuns valgfag. Dette nådde en foreløpig klimaks når linjefagene Flyt og Bergtatt også rekrutterte toppturinteresserte elever slik at over halve skolen (40 – 50 elever) ville ha valgfagene Ski og telemark samt Snowboard. Dette resulterte i en diskusjon der man fryktet at det tradisjonelle friluftslivet var i ferd med å dø ut.

Hva nå etter 20 år?

Linjer kommer og går, men Off piste og Ski og skred består. Den økte interessen for Ski og topptur resulterte i sin tid i en ekstra stilling på Øytun og deling av Off piste og Ski og skred mellom Bjørn Michaelsen, Christer Harnesk og Odd Erik Rønning.

Fra 2015 overtok Johannes Brye Off piste-linja og Bjørnulf Håkenrud bidrar med sin kompetanse til både Off piste og Ski og skred. Bjørn utvikler Ski og skred sammen med sin franske kollega og fjellfører Fred Buttard (2013 -) samt nye og etablerte Ski og skred workshops. Av de over 100 som har tatt Ski og skred er det mange som gjør seg gjeldende i skred-Norge gjennom skredvarslingen eller som observatører.

Takket være mulighetene Øytun har gitt til å utvikle linjer, kortkurs og kompetanse om det man er genuint interessert i deler Bjørn med flere kompetansen videre i Norges nye skredsenter på Norges Arktiske Universitet. Basen for videre utvikling og forskningsprosjekter er fortsatt Øytun, og håndverket holdes vedlike gjennom Off piste, Ski og skred og Workshopene. En unik og variert læringsarena for alle involverte, en viktig bidragsyter i det skredulykkeforebyggende arbeid i Norge i dag og med ukjente nye muligheter fremover for Alta folkehøgskole.

Etter alpene og Canada er skiopplevelsene i Finnmarksalpene noe elevene på Ski- og skred «bare MÅ tilbake til» .

Foto: Bjørn Michaelsen

Fra langturen i april

Foto: Harald Tunheim

HUNDEKJØRING PÅ ØYTUN FOLKEHØGSKOLE

– HARALD TUNHEIM –

Alta, med sine mange dalfører, nære fjellområder og Finnmarksvidda i sør, er som skapt for hundekjøring. Her kan hundekjørere brøyte sine løyper

gjennom storslått furu- og bjørkeskog, over myrer og vann, langs skogsbilveier og scooterløyper. Gjennom fjellbjørkeskogen og videre på snaufjell og vidde. I løpet av en time fra hundegård eller annet startsted, når de fleste hundespann å komme over tregrensen som i Alta ligger på 350-400 moh. Dette gjør at en tur eller trening vil inneholde et mangfold av naturtyper og naturlige intervaller i bakker, over myrer og tjern og gi utfordring i de mer værutsatte områder på snaufjellet.

At det i Alta er mange som deler hundekjørerinteressen, gjør at løypene er trakkert.

Om en må brøyte selv en dag, så er det andre som trækker opp løypa neste dag. Friluftsliv og løp henger ofte sammen. En hundekjører trener for løp i starten av sesongen og tidlig vinter. Når senvinteren og våren kommer brukes hundene til å være på tur, isfiske og nyte naturen. I Alta er det midnattssol fra rundt 20. mai. Under tegnede har hatt som mål, at sledene ikke kan pakkes bort før en har hatt siste sledetur i slutten av mai eller begynnelsen av juni. Å nyte vårlufta, den harde skaren, «gullsola» som skinner lavt over fjellene mot nord, rypa som kakler og trekkfuglene som sitter på rabbene og venter på at den rette myra skal tine frem - det er en magisk tid.

Historikk

Sledehundkjøringen har sine røtter blant inuitter, indianere og andre folkeslag på den nordlige halvkule. I tusenvis av år har hundene vært trekkraft, både med kløv om sommer og høst og pulk og sleder om vinteren. Hundespannet var datidens bil, buss og taxi.

Siste tur i midnattsol.

Foto: Harald Tunheim

Det var av disse folkene Nansen, Amundsen og Ingstad lærte sledehund-kjøringens kunster og som førte dem ut på lange og farefulle reiser i polarødet på slutten av 1800-tallet og i begynnelsen av 1900-tallet.

Hundene var også en avgjørende faktor for at Roald Amundsen vant kappløpet mot Sydpolen.

Hundekjøring i dag kan ses på som en videreføring av urbefolkningens gamle «transportmiddel» og polarheltenes ferder for å oppdage nytt land.

Hundekjøringslinja på Øytun

Hundekjøringslinja på Øytun Folkehøgskole begynte å formes på slutten av 1980-tallet. Da undertegnede flyttet til Alta i 1985, til et års vikariat i Friluftsliv – Naturvern, hadde jeg ingen erfaring med hund eller hundekjøring. I Alta oppdager jeg at hundekjøring var en aktivitet med økende interesse. Finnmarksløpet var blitt startet i 1981, og var også da den optimale utfordring for en hundekjører. Hundekjørere jeg ble kjent med var ofte genuint interessert i friluftsliv, og jeg konkluderte med at hunder

måtte være med på noen av friluftsturene. Samtidig var trekkhunder et alternativ til snøscooteren, og det passet bra til linjefagets tittel.

Jan Navjord

Jan Navjord, tidligere engasjert både på Øytun og under oppbyggingen av Malangsenteret, nå Folkehøgskolen 69 grader Nord, var flyttet til Langfjordbotn som avløser i 1986. Han tilbydde seg å være med på turer, og introduserte samtidig hundesporten for undertegnede. Han og hundene ble med på langturen i april som transportstøtte. Siden hadde klassen to-tre årlige turer hvor Navjord og hundene deltok. Med kløv om høsten og med snørekjøring på ski og litt slede om vinteren.

Jeg oppdaget raskt at det var noe særegent i relasjonen mellom menneske og hund i natur. Et teamarbeid hvor det var mye glede. Hundens hengivenhet og vilje til å trekke, gav oss utfordringer og mye spenning. Vi kom raskere frem og vi kom lengre enn vi klarte å gå på ski. Å få hjelp i en motbakke når sekken var tung var

ikke å forakte, og utfordringer måtte takles der og da.

Undertegnede fikk sine første to hunder av Navjord 20. november i 1986. Etter hvert kom det flere hunder til, og hundekjøring ble tatt inn i tittelen på faget. Linja ble i de neste årene Naturvern – Friluftsliv – Hundekjøring. Søknaden var stor, og i 1990 kalt vi den for Friluftsliv – Hundekjøring. Siden har navnet vært det samme. Tittelen har vært slitesterk, og linja har gått med «fulle hus» i snart 30 år. Det har vært et av Øytuns «flaggskip». I folkehøgskolene har det etter hvert kommet 3 andre linjer med hundekjøring i Norge; Malangsenteret/69 grader Nord, Pasvik Folkehøgskole og sist Valdres Folkehøgskole.

Kennelarbeid

Et av hovedmålene for HK-linja er at eleven skal være med å drive en stor kennel med rundt 40 voksne hunder og 3-4 valpekull. Ungdommene må ta del i alt som har med drifta å gjøre: vanning, foring, renhold, snekring, trening og sosialisering av valper, trening av de voksne med vogn, fire-

hjuling og slede. Arbeid og aktiviteter som følger en kennel. Gode turnusplaner skal aktivisere alle. Når skoleåret er over, skal eleven være i stand til å starte med hunder selv.

Turene

På de fleste turer hvor det er mulig, har vi med hunder. Vi bruker mye nærmiljøet
Om høsten snøregår vi med en hund i magebelte. Når snøen kommer så snørekjører vi med ski og videre med slede. I tillegg har to og to elever ansvar for et valpekull annen hver uke. Valpene skal sosialiseres, tas med ut i naturen, løpes med og på senvinteren innkjøres med slede. Personligheten skal formes, og gleden over å se valpene utvikle seg, er verd all svette. Finnmarksløpet er et av årets høydepunkt. Klassen er med som hjelper under starten i Alta sentrum og som funksjonærer på flere sjekkpunkt under løpet. De siste ti årene har sjekkpunktene Varangerbotn og Sirma blitt ledet av Hundekjørings-stipendiatene og elever ved skolen. Første året Øytun hjalp til under starten, var i

1983. Fra 1988 var klassen med på å lede sjekkpunkter. Under banketten på Finnmarksløpet 2017, fikk Øytun tildelt «frivillighetsprisen» fra Fylkesmannen i Finnmark. Det var en ære.

Linjefagsturen i april

Langturen er finalen. Alt eleven har lært gjennom skoleåret, skal nå settes ut i praksis. Etter mange dagers forberedelser og pakking får de ansvar for sitt eget 6-spenn i 8 dager. Det er mange rutiner som må komme på plass de første dagene. Men etter hvert som hver kjører blir kjent med spannet og får kontroll, så fungerer dette veldig bra. Mye hundemat skal klargjøres. Mellom 1 og 1,3 tonn skal veies og pakkes. God og næringsrik mat er like viktig for hundene som for oss. Og nå skal de få kjenne på det gode liv som hundekjører.

Turområdene er de øde fjellområder og vidder i Vest-Finnmark. Et år øst, neste år vest for Alta/Kautokeinovassdraget. Ofte starter vi «mini-ekspedisjonen» direkte fra skolen, og noen år, som i 2017, kjørte hundespennene rett i hundegården ved

hjemkomst 2. mai. Det er kun i Alta dette kan fås til. I tillegg til lærere på Øytun har klassen hatt med en ekstern hundekjører. De siste 20 årene har det vært Arne Karlstrøm fra Langfjordbotn. Klassen er også på kennelbesøk om høsten, og har kontakt med Karlstrøm gjennom hele skoleåret. Tidligere hundekjørerkontakter har vært Rolf W. Johansen og Jan Navjord.

Samarbeid med lokalt trekkhundmiljø
Når hver elev, stipendiat og lærere skal ha hvert sitt spenn, så trengs det utrolig mange hunder. I 2017 hadde vi med 121 hunder og 18 sleder. Rekorden er 152 hunder. Som takk for den frivillige innsatsen hundekjøringsklassen og de andre elevene på Øytun gjør under hundeløpet Bæskades 300/Alta 2-dagers og Finnmarksløpet, stiller mange kjørere i Alta Trekkhundklubb hunder og utstyr til disposisjon. Dette er et fantastisk samarbeid mellom skole og lokalmiljø.

Livet er herlig!

Foto: Harald Tunheim

Mange bosetter seg i Alta

Interessen for natur, friluftsliv og ikke minst hunder, har ført til at mange har blitt boende lengre i kommunen. Man kan ta bachelor i Friluftsliv på Universitetet (UIT), studiested Alta (tidligere Høgskolen). Andre har tatt utdanning andre steder i landet, men flytter tilbake når de har fått tilbud om jobb. Mange har vært handlere/kennelhjelp, fått deltatt i løp, og noen har startet egen kennel og blitt hundekjørere med mål om å konkurrere i de lengste løpene. Andre prøver å leve av å tilby hundekjøring til turister.

Å delta i Finnmarksløpet er ofte drømmen som bare må realiseres. Det er et stort antall tidligere øytunelver som har gjennomført Finnmarksløpet. Mange stifter familie og slår seg ned i kommunen. På dette viset er skolen en god ressurs for Alta kommune. I snart 30 år har hundekjøringslinjen vært en viktig bidragsyter til lokalsamfunnet. Det vil den fortsette å gjøre.

TRYKK, LYD OG BILDE

– PER ARNE ASKELAND –

Foto og mediefag på Øytun

Øytuns satsing på foto og mediefag startet skoleåret 1978/79 med valgfaget Media og tidligere øytunelev Lars Ivar Gjörv som

lærer på faget. Månedene før skolestart ble et offset-trykkeri anskaffet og installert på skolen. Øytuntrykk ble en realitet, og var skolens eget trykkeri som tok oppdrag utenfra i tillegg til egne behov (skolens eget blad Øytunringen etc). Mediefaget ble tilbudt frem til våren 1982.

Denne våren var Per Arne Askeland vikarlærer på faget, og de første forsøk med egenproduksjon av videofilmer ble gjort med leid utstyr.

Mediefaget kom tilbake høsten 1985, da som linjefag med undertegnede som lærer på faget. Året etter ble mediefag på Øytun godkjent som halvårig høgskoleutdanning, men

skolen valgte av flere grunner å kjøre tilbudet som et ordinært folkehøgskoletilbud. I disse årene ble nærradio, film og foto en større del av faget ved siden av produksjon av Øytunringen. Faget hadde imidlertid dårlig søkning, og høsten 87 ble Media erstattet av faget Foto-friluftsliv som linjefag. I stedet ble det opprettet fordypningsfag i Media. Fordypningsfaget tok seg bl.a. av produksjonen av Øytunringen samt Øytuns sendinger på Radio Alta. Etter at Altaposten opprettet lokal-tv-stasjonen TV-Nord i 2005, lagde medieelevene i en kort periode tv-programmer for stasjonen.

Foto-friluftsliv-linja fikk drøye 15 år i den analoge æra. Skolens mørkerom ble bygd ut til en høy standard, med mange arbeidsstasjoner og muligheter for fremkalling av både sort/hvitt og farge lysbildefilm. Elevene fremkalte og lagde selv bilder i stort format, og tradisjonen med en årlig utstilling på et galleri i Alta kom i gang. Overgangen til digitalt skjedde gradvis. Først med opplæring i bildebehandling/Photoshop med

utgangspunkt i scannede filmer/bilder. Etterhvert utover på 2000-tallet ble prisen på digitale systemkamera såpass lav at alle elever kunne ha sitt eget digitale kamera. Arbeidsprosessen i faget ble radikalt endret til mye raskere respons på bilderesultatene, datamaskiner for bildebehandling og fotoprintere for forstørrelser.

Langt mindre undervisningstid gikk med til å få frem bildene, og dette åpnet for mer tid til turer – bl.a langtur til Island fra begynnelsen av 2000-tallet. Fra høsten 2012 skiftet linja navn til Naturfoto, og fikk en tydeligere vektlegging av fotografering av fugler og dyr i tillegg til landskap og generell naturfoto.

Skoleårene 2004/2005 og 2007/2008 hadde Øytun andreårstilbudet Nordisk Naturfotolinje; et påbyggingsår i naturfoto på et høyere faglig nivå. Disse elevene hadde noe av turer/undervisning sammen med Foto-friluftsliv, men også egen undervisning og prosjekter.

Øytun startet i 1997 med å arrangere kortere fotokurs og workshops. Først ut var Workshop Fuglefjell med tur til bl.a. fuglefjellet på Loppa øy, senere har kveldskurs for Altas befolkning og Nordlys Workshop kommet til. I dag tilbys også Bjørn og Ulv Safari Finland samt Alta/Varanger fuglefoto vinter Workshop.

I 1999 startet fotolærer Per Arne Askeland et nordisk nettverk for fotolærere i folkehøgskolen – først som et pedagogisk utviklingsarbeid i folkehøgskolen, siden finansiert ved nordiske midler gitt av Nordisk Ministerråd. Ved den første konferansen i Alta i 1999 møttes fotolærere fra både Finland, Norge, Sverige og Danmark for å utveksle erfaringer og knytte kontakter. Siden ble det konferanser på Åland og Grønland. Etter dette har Øytun hatt et langvarig samarbeid med Ålands Folkhögskola mht fotoundervisning.

Øytunringen

Øytunringen var skolens eget blad i over 50 år. Bladet fungerte som

Stormskyer fanges på filmen på Loppa Øy.

Foto: Per Arne Askeland

Arne Grimstad (t.v.) var i mange år en kjent NRK-radio profil, Øytunvenn og mentor for oppstart av mediefag på Øytun. Her i Øytuns radiostudio sammen med en ung utgave av artikkelforfatteren (t.h.).

Foto: Per Arne Askeland

Et av mange møter i forbindelse med oppstarten av Radio Alta på «Store hjørnet» på Øytun. Mange kjente Alta-profiler her; bl.a. Rolf Erik Suhr, Willy Hågensen, Ivar Pettersen og Tore Bongo.

Foto: Per Arne Askeland

kontaktorgan og bindeledd mellom skolen og tidligere elever, ansatte og venner av skolen, samt at det var et blad for årets kull. Fra ca 1953 og frem til 2004 kom bladet ut med i snitt 4 nummer pr år og opplag opp mot 1000 eks. De siste 4 årene frem til 2008 kom bladet i ett nummer per år – da i farger.

Radio Alta

Øytuns engasjement i Radio Alta startet i 1984 ved at skolen vedtok å gå inn med en eierandel på 20% ved stiftelsen av Alta Nærradioforening AL. Øvrige eiere som Øytun samarbeidet med var Alta IF, Bossekop UL, Studentsamskipnaden, Alta Frikirke, Alta Sameforening og Alta NorskFinsk forening. De første prøvesendingene fra Radio Alta kom fra et improvisert studio på «Lille hjørnet» på Øytun høsten 1984. Man kan dermed si at for Altas vedkommende ble kringkastingsmonopolet brutt på Øytun.

Dette var meget populære sendinger, og kriminal-hørespillet «Mandel-poteten» v/Puskas og Kleggen var

den store snakkisen i Alta den høsten.

10. april 1985 kom de ordinære sendingene i gang fra studio på Rådhuset. Radio Alta ble raskt en av landets mest populære nærradiostasjoner med opp imot 90% ukentlige lyttere i dekningsområdet. Etterhvert fikk vi bygd et mer permanent studio på Øytun, og etter anskaffelse av en link-sender kunne medie-elevene ha direktesendinger fra skolen.

I den mest aktive perioden hadde Øytun under lærer Terje Nesjes ledelse ukentlige radiosendinger.

Radio Alta ble overtatt av Altaposten i 2003.

EN RESSURS I LOKALSAMFUNNET

– LARS H. KREMPIG –

Innledning

En viktig grunnstein i folkehøgskoletanken er å bruke lokalmiljøet på ulikt vis. Dette er en fantastisk symbiose mellom lokalmiljø og skole. Det å

bruke lokalmiljøet kan gi gode verdier og erfaringer til skolens elever, samtidig som alle elevene er en fantastisk ressurs for lokalmiljøet i form av arbeidskraft, inspirasjon, kompetanse osv. Dette lokale samarbeidet tok «pionerene» på 70-tallet tak i og startet en måte å tenke skoledrift på som fremdeles preger noe av skoledriften vår. I avsnittene videre vil jeg forsøke å oppsummere noen av de kreative, gode, fine samarbeidsprosjektene skolen og bygda har hatt fram til i dag.

Misjon og menighet

I hele vår skolehistorie har det vært naturlig å kunne bidra i lokal misjon og menighetsliv. Indremisjonsel-

skapet, nå Normisjon, som er en av skolens eiere, har sitt bedehus i Bossekop. Her har mange av skolens ansatte bidratt på ulike måter og hatt sitt åndelige hjem. Det har også vært et positivt og mangfoldig samarbeid med Alta menighet i alle år. På 70- og 80-tallet var også elevene aktivt med i regionalt kristent arbeid i hele Vest Finnmark; leirarbeid, sang og musikk, helgemøter o.l.

Historiefortellere

Et levd liv og ekte historier fortalt rett fra «kilden» er alltid fascinerende. Som elev kan jeg selv svært godt huske den dramatiske historia Paul Aas fortalte fra krigen og evakueringa her i Alta. Å skape møtepunkter mellom den eldre og den unge generasjonen er alltid noe skolen vil forsøke å få til. Dette går ikke av moten! Av andre dyktige fortellere kan vi nevne tidligere folkehøgskolerektor i Karasjok, Paul Ryan. Skolens eget personale har også bidratt med historier fra Alta. For eksempel har Helge Ludvigsen presentert laksefisket i Altaelva og striden rundt utbyggingen.

Naturvernlinje

Høsten 1970 startet skolen en naturvernlinje. Friluftspromenaden til skolen var da et faktum. Gjennom naturvernlinja etablerte skolen kontakt med lokale personer som både fungerte som lokalkjente og ikke minst kunne fortelle om lokalhistorie knyttet til blant annet Altaelva.

Gårdsdrift

Tidlig på 70-tallet fikk Øytun Folkehøgskole forpakte småbruket til Fru Olaussen som ligger på andre siden av Salkobekken rett overfor skolebygget. Tanken bak dette prosjektet var at elevene på skolen skulle få praktisk erfaring med stell av dyr og praktisk erfaring med det som følger med i ei gårdsdrift. Samtidig var miljøaspektet en viktig motivasjon. Ingen matrester ble kastet. På gården var det en hest, to stuter og to griser, og tidligere lærer Håkon Ruud kan fortelle at dyrene på gården også hadde en fin terapeutisk funksjon.

Klekkeri

Øytun Folkehøgskole starta med klekk-

eri for ørret og laks i 1975. Klekkeriet var i starten et rent Øytun-prosjekt. Med Ludvigsen ble dette etter hvert et samarbeid med Alta Laksefiskeri Interessentskap, NINA og tre lokale fiskeforeninger. Øytunelevne fikk også være med på noting etter stamlaks i både Eibyelva og Altaelva, og senere ble utallige yngel båret ut i fjellet. Til slutt ble klekkeriet avviklet pga smittefaren til Altaelva. Utsetting av fisk i fjellet var også en aktivitet som ebbet ut i takt med et strengt lovverk rundt denne formen for kultivering av fiskevann.

Arrangement på skolen

Etter hvert som skolen ble mer og mer etablert her i Øvre Alta, ble det flere ganger i løpet av året invitert til konserter og team-samlinger. Særlig konsertene ved juletider og i vårsemesteret fylte festsalene, kan Sverre Aalvik fortelle. Den dag i dag arrangerer skolen flere samlinger for bygdefolket. Vi kan her nevne konserter i forbindelse med innsamlingsaksjoner for veldedige formål, Russlandskvelder og ikke minst arrangementet

Friluftsdag for barneskoler våren 2017. Her er det skiskyting-hinderløype som gjennomføres.

Foto: Lars H. Krempig

Friluftsdag for Sandfallet ungdomskole: Rappellering er alltid litt ekstra spennende!

Foto: Lars H. Krempig

«Villmarkskveld» som Øytun årlig har arrangert i minst 15 år. Da inviterer vi en mer eller mindre kjent eventyrer som forteller og viser bilder og film. Det er alltid stort fokus på det sosiale og at tur-folket i Alta kan treffes over en kaffekopp.

Solidaritetsarbeid

Å være en bidragsyter i solidaritetsarbeid både lokalt og i større nasjonale prosjekter har alltid vært et fokus for skolen. Å gjøre noe godt for andre mennesker er en fin og viktig folkehøgskole-tanke. Måten dette engasjementet har utartet seg på har selvsagt endret seg opp gjennom tida. Ofte har kombinasjonen med å samle inn penger til større prosjekter blitt kombinert med sosiale aktiviteter i Alta by. Her kan vi nevne sponsorrøp på sentrum, tilby arbeidskraft for de som trenger en hjelpende hånd, besøk på aldershjem med mer. Prosjekter som kan nevnes konkret i denne sammenhengen er: Innsamling til skolebygg og sykehus i Nepal og utdanningsmuligheter for jenter i India.

Arrangement for barn i lokalsamfunnet

Hvert år kommer det opp mot hundre energiske, positive ungdommer til skolen vår. Opp gjennom årene har skolen arrangert friluftsdager samt kurs og opplegg for skolebarn og barnehager i lokalsamfunnet og småbygder i Alta kommune. Dette er en god kombinasjon med å gi lokale barn fine opplevelser i naturen og inspirasjon til eget friluftsliv. Samtidig er dette en flott måte å gi våre egne elever en god erfaring i å være veileder, og ikke minst en flott arena å vise fram hvor bra det er å gå på folkehøgskole. Forhåpentlig er dette med på å gi mange barn og ungdommer i Alta-området et positivt inntrykk av skoleslaget vårt. Som eksempel på disse oppleggene kan vi nevne: Friluftsdager for Korsfjord skole, isfiskekonkurranse for alle 5. klassinger i Alta kommune, friluftsdag for elever på Sandfallet ungdomsskole, friluftsdag for mellomtrinnet på barneskoler i Alta kommune, arrangere friluftssommerskole for barn i Alta.

Isfiskekonkurranse på Mattisvann i samarbeid med FEFO, Alta jeger og fisk og Kåfjord jeger og fisk. I mange år har flere hundre 5.-klassinger samlet seg på isen denne dagen. Premieutdeling er alltid et høydepunkt!

Foto: Aleksander Hansen

Foreningsarbeid

Fra 1990-tallet og fram til i dag har det vært en svært stabil personal-situasjon på Øytun Folkehøgskole. Flere av oss som jobber her har stiftet familie og har etablert oss i bygda. Gjennom vår kompetanse og lidenskap, som er godt forankret i jobb og drift av folkehøgskolen, har mange engasjert seg i det lokale forenings- og kulturlivet. Her kan vi nevne lokale idrettsforeninger (IL FREA og BUL), Haldetoppen Telemarkslaug, Alta zoologiske forening, Alta klatreklubb, Alta jeger- og fiskeforening, Alta trekkhundklubb, Motettkoret og ikke minst Alta mannskor, der avtroppende rektor Helge Ludvigsen har vært dirigent i en årrekke. Vi må i denne sammenheng også trekke fram sko-

lens store innsats for Finnmarksløpet. I 2017 ble skolen tildelt frivillighetsprisen for frivillig innsats i mange år!

Nærradio

Utover 80-tallet var skolen en viktig aktør i etablering og drift av Alta nærradio. På denne tida var det kun statskanalen NRK som var tilgjengelig over eteren, så en aktiv lokalradio var et unikt tilbud for lokalbefolkningen her i Alta. Hovedsenderen var plassert på taket av skolebygget og Per Arne Askeland var en sentral brikke i dette arbeidet. Historien bak nærradioen kan du lese mer om i annen del av dette jubileumsheftet, men det er ingen tvil om at dette radioarbeidet var et stort og viktig bidrag til lokal-samfunnet.

TURMAT OG VILLMARKSMAT PÅ ØYTUN

– KATRINE BERG-HANSEN & INGER W. KREMPIG –

Hørt i sikkerhetskontrollen på Alta Lufthavn når en øytunelev passerte:

*“Hva er det du har i
håndbagasjen?”
“Å, det? Det er bomber!”*

Øytun har gjennom alle tider laget energirik kraftkost til mange sultne elever, men da skolen ble en rendyrket friluftsskole skjedde det også mye på matfronten. Det skulle nå lages mat som var lett å ha med på tur, fullproppet av energi og som ikke skulle være blokkfrost på vinterstid.

Det ble eksperimentert med ulike ingredienser og oppskrifter, regnet på energiinnhold og utviklet oppskriftshefter. Bjørnulf Håkenrud gjorde et grundig arbeid med å presentere turmat i forhold til vekt og energiinnhold, mens flere av personalet og elever bidro til utvalget av oppskrifter som ble testet ut og nedskrevet. Det ble etablert noen faste turmat-

klassikere som fremdeles er å finne i turmatrepertoaret på skolen. Mest kjent er «havrebombene» der basisoppskriften ble utviklet av Bjørn Michaelsen. Bombene har blitt laget i utallige smaksvarianter – som eple/kanel, sjokolade, gulrot og rosin. Det er vel ingen i Norge som har laget så mange «bomber» som Øytun...

Kjøkkensjef Hilde Pedersen og resten av kjøkkenet har vært engasjert i elevenes turmattilbud. Elevene har i flere år vært med og laget mye av turmaten selv – i de senere årene under kyndig veiledning av det erfarne kjøkkenpersonalet. Elevenes glade matinteresse har også påvirket fagtilbudet på skolen.

Pizza bakt i steinovn

Foto: Odd Erik Rønning

Valgfag Villmarksmat ble opprettet i 2007 av Odd Erik Rønning og Inger Wallem Krempig, og har siden vært veldig populært kan dagens valgfaglærere Janie Therese Brye og Katrine Berg-Hansen bekrefte.

Arbeidet med faget har utvidet den gourmetiske horisonten både hos elever og personalet. Urgamle teknikker som kokegrop og steinovn gir fantastiske resultater, og dette har blitt kombinert med nye fancy retter som pizza, kebab, focaccia og tortillas. I tillegg er andre kreative retter laget over bålet. Ikke rart dette faget er populært! Det er så populært at skolen gjerne bruker disse metodene når det skal lages mat til hele skolen på tur. På denne måten får alle

elevene denne kulinariske erfaringen. Så på høstens store skoletur til Orroshytta serveres det gjerne lam-melår fra kokegrop til hele hurven. Det er fantastisk å få servert de lekreste restaurantretter laget ute i det fri kun med bålet som varmekilde.

Skolen har også gjennom flere år vært opptatt av at elevene skal få erfaring i å høste fra naturen og tilberede maten de selv har høstet. Dette gjennomføres spesielt i linjefagene Jakt og fiske og Arktis. Her står gjerne egenfanget rype, fisk, rein, elg og bær på menyen når elevene har klasseavslutning til jul og sommer.

Da valgfag tradisjonsmat kom på fagmenyen etter innspill fra kjøkkensjef

Foto: Odd Erik Rønning

t.v - Kebab og tortillas lages i steinovn
t.h - Tyttebærssuppe. Bærene er plukket
på tur og suppa kokt over bålet.

Foto: Inger W. Krempig

Hilde, ble gamle metoder for å bevare kjøtt, fisk og bær videreført til nye generasjoner av matglade elever. Det blir safta, sylta, partert, salta, røyka, tørka, grava, bokna, lagd pølser, sydd rull og bakt lefse og flatbrød. Og mye av det elevene har laget gjennom høsten serveres på skolens store festmåltid på juleavslutningen.

Mat er viktig for Øytun! Og det er ikke bare turmaten som er av ypperste kvalitet. Kjøkkenpersonalet har også stort fokus på å bruke gode råvarer fra nærområdene, og de lager mye av maten fra bunnen av. Deres kunnskap og matglede gjenspeiles i kvaliteten på måltidene. Variasjonen er imponerende stor, for med mindre elevene ønsker det spesielt, så serveres

sjelden akkurat den samme middagsretten flere ganger.

Den såkalte «Øytunringen» har vært et kjent begrep gjennom flere tiår. Maten på Øytun har satt spor, både i hjertet og på hofta...

Også som Alta Folkehøgskole vil skolen fortsette å legge vekt på gode og sunne råvarer, høsting fra naturen, erfaring med tradisjonell kost, energi-rik og variert turmat samt kulinarisk kokkelering under åpen himmel – til glede for mange nye årganger av turglade elever.

SKOLETUREN TIL RUSSLAND

– ELIZABETH ROSEVEARE –

GRENSESPRENGENDE MØTE MED VÅR NABO PÅ KOLAHALVØYA

Med vår geografiske plassering i Alta og Finnmark, med grense mot Nordvest-Russland, har Øytun Folkehøgskole helt siden

1979/80 hatt en klar strategi mot Kolahalvøya i form av bygging av nettverk, samarbeid, vennskap og forståelse på tvers av kultur- og landegrenser.

Den årlige skoleturen har vært og er fortsatt hovedelementet i dette samarbeidet. Det er en helt unik situasjon at vi har hatt samme reisemål i snart 40 år. Det betyr at to generasjoner øytunelever kan utveksle erfaringer i forhold til møter med mennesker og kultur i Murmansk fylke.

I tillegg har vi engasjert oss i humanitær hjelp til ulike prosjekt som vi har fått kontakt med gjennom våre russiske samarbeidspartnere.

Skoleturen inngår som en viktig del av fellesfagsundervisningen i oktober og november, der vi beveger oss fra vårt tette fellesskap på tunet ut til lokalsamfunnet og videre til spørsmål og problemstillinger innenfor nordområdene, der utviklingen i forholdet mellom Norge og Russland i nord står sentralt.

Det å krysse grensen under kommunisttida var som å komme til en annen og ukjent verden der Lenins "ånd" svevet over samfunnet og propagandaplakatene prydet husveggene. Grensepasseringen var nervepirrende med bevæpnede soldater og piggtråd, og fast program i Murmansk var sightseeing, dukketeater, besøk på pionérhus og barnehage. Den siste dagen besøkte vi en skole. Vi kunne snakke med elever og lærere, men noe mer kontakt utover dette var strengt forbudt. Foredrag om Lenin var fast programpost, og mer eller mindre synlig til stede fulgte KGB oss med argusøyne. Fra Misjon bak jernteppet hadde vi fått adressen til en baptistkirke som noen elever

og lærere besøkte i hemmelighet, og det var kun mulig å kommunisere via tegnspråk.

Ingen av oss drømte om at «Jern-teppet» skulle falle i nær framtid. Det var et stort øyeblikk det året vi kunne bære en stor eske med bibler over grensen og vise grensevaktene et brev som sa at dette nå var tillatt. Biblene ble høytidelig overrakt hjemme hos baptistpastoren. Der lå hans fem døtre og sov på et lite soverom, og ennå var det en helt fjern tanke for oss at den nest eldste av dem skulle bli elev ved vår skole 10 år seinere.

I 1990 skjedde et stort vendepunkt. Den nye politiske situasjonen i Russland ga mulighet for åpenhet og forandring. Vi fikk kontakt med fire lærere på skole 51 (nå Gymnas nr 9) i Murmansk: Alla Shishalova, Dima Shcherbak, Galina Horeva og Olga Tokmakova, og tilbud om å bo hjemme hos private familier. En ny verden av muligheter åpnet seg. Vi kunne snakke fritt med hverandre og utveksle tanker, meninger og erfaringer.

Det ble begynnelsen til et vennskap og samarbeid som har betydd mye for begge parter.

Alla Shishalova har vært en god administrator for opplegget i Murmansk. Tre år seinere fikk vi kontakt med en nystartet KFUK/M-gruppe i Kirovsk, Kola YMCA, der Antonina Sidorovitch og hennes familie har vært primus motor.

Kirovsk er en gruveby omkranset av Khibinifjellene, og er regnet som ett av flere viktige vintersportssentre i Russland. Her har mange øytunelever fått testet sine skiferdigheter i en av byens alpinbakker der en av våre tidligere russiske elever, Dmitry Sidorovoch, har arbeidet.

Senere fikk vi gjennom Norges Samemisjon kontakt med deres arbeid og ansatte i den samiske landsbyen Lovozero. Kontakten med dem har betydd mye for øytunelevers forståelse og innblikk i de vanskelige sosiale forholdene for mange russere, og da særlig blant den samiske befolkningen på Kolahalvøya.

*Russiske ungdommer byr Øytun-
elever opp til dans, Kirovsk - 2013*

Foto: Elizabeth Roseveare

*Leirbålstemning i Friluftslivscampen
til Arctic Land, Lovozero - 2010*

Foto: Elizabeth Roseveare

I Lovozero samarbeider vi også med et lite familiefirma, Arctic Land, der jakt, fiske og naturbasert turisme er en viktig del. Her overnatter vi i telt, lavvo eller under åpen himmel, og får en smak av russisk «villmark». Elevene gir hvert år klare signaler om at dette er en skoletur vi må fortsette med:

"En opplevelse for livet! Turen gjorde sterkt inntrykk! Å bo hos privat familie i Murmansk var alfa og omega og det mest spennende med hele turen, og absolutt det man lærte mest av. Vi fikk et veldig bra og annerledes inntrykk av Russland og befolkningen. Øytunelevne ble mer sammensveiset i løpet av turen. Det var bra å komme tett inn på folket, kulturen og levemåten og oppleve Russland fra innsiden. Det er utrolig mye man kan lære og erfare i en annen kultur, hvis man bare møter den med et åpent sinn. Slik kan man berike sitt liv"

Innreise til Murmansk har vanligvis gått via Lotta i Finland. Bussene fra Arctic Tours har vært vårt faste transportmiddel. På hjemturen passerer vi grensen på Storskog ved Kirkenes, og på veien langs Varangerfjorden kjørere vi innom Bugøynes. Dette lille, idylliske fiskeværer er ett av få steder i Finnmark som ikke ble brent under krigen. Bygden har bevart sitt finske språk, kultur og byggestil fra finsk innvandring på 1800-tallet. Besøket her setter skoleturen i et Nordkalottperspektiv, og vi ser hvordan Finnmark er en smeltedigel av møter mellom mennesker og kulturer med røtter i ulike land som påvirker og beriker hverandre.

Ved nærmere ettertanke og elevenes respons forstår vi at turen til Russland er eksotisk – få steder har vi så store kontraster på hver side av en grense. Skoleturen sveiser elevflokken sammen på en tid av året der vi har bak oss en hektisk turaktivitet i ulike klasser. Fellesskapet mellom elevene og personalet får utvikle seg i møte med en annen kultur og

i møte og samspill med mennesker i vårt naboland under andre livsvilkår enn dem vi kjenner fra vårt eget land. Slike møter skaper forandring, gir oss nye og viktige erfaringer og utvikler oss som mennesker - ikke bare for vår egen del, men også for dem vi møtte underveis.

Gjennom evalueringer og samspill har vi utviklet et verdifullt og godt samarbeid med våre russiske partnere. Det har vært spennende å følge utviklingen i Russland over en så lang tidsperiode og se hvordan vi etter hvert har blitt mer like på mange områder. Sammen med våre venner der har vi kunnet være med å bidra til større forståelse mellom våre to land. Fra 1992 og fram til 2012 har vi hvert år hatt 1-2 russiske elever på friplass fra de områdene vi har besøkt. Mange russiske ungdommer har derfor fått en smak på en annen type skolepedagogikk enn det de var vant med.

Høsten 2006 var det flere faktorer som sammen skapte et ønske om å prøve å få til og teste ut et folkehøg-

skoletilbud på Kola. Lærere på Øytun hadde lenge vært inne på tanken om å få til et nærmere samarbeid med aktører på Kola når det gjelder folkehøgskolens pedagogikk og undervisning i tema som Øytun Folkehøgskole har som hovedsatsing: Friluftsliv og Nordkalottens natur og kultur. Mange elever og lærere hadde en drøm om å kunne utforske de store naturområdene på Kolahalvøya. Vi bestemte oss for å utrede dette nærmere i et prosjekt med tittelen: "Et norsk-russisk folkehøgskole-tilbud på Kola.

Høsten 2009 kunne vi i samarbeid med to av våre russiske partnere, Alexej Kochelnik i Arctic Land og Dima Shcherbak i Silver of Ponoj, starte et halvårskurs for høsthalvåret: Cirkum Polare Kola etter modell av det halvårskurset vi hadde utviklet en del år tidligere og som vi hadde gode erfaringer med: Cirkum Polare Alaska. Circum Polare Kola ble gjennomført i 2 år med 5-6 norske elever hvert av årene - i hovedsak tidligere Jakt og fiske-elever. De fikk mulighet til å padle og fiske i lakseelven Ponoj

Øytunelever i samtale med elever på Gymnas nr 3, Murmansk 2013. Vi sitter i skolens museum til minne om Den store fedrelandskrigen (2. verdenskrig).

Foto: Elizabeth Roseveare

langt inne på Kolahalvøya og jakte på storfugl i området rundt Lovozero.

Norge og Russland har ulike friluftslivstradisjoner og ulike pedagogiske innfallsvinkler. Forholdene i Russland når det gjelder økonomi, pedagogisk tenkning, menneskenes levkår med lange arbeidsdager og lite fritid og myndighetenes skepsis til nye tanker fra Vesten er faktorer som gjør at samarbeid om slike prosjekter har lang modningsprosess og ikke er så enkelt å få til. Vi har delt tanker og visjoner om samarbeid over landegrenser. Vi har fått til noe og vi prøver stadig nye ting. Dette har vært en viktig læringsprosess for alle parter.

Hvert år i februar kommer en gruppe på ca 40 ungdommer fra Murmansk og Kirovsk til Øytun for å oppleve en fem dagers smakebit på folkehøgskolelivet. Til tross for språklige utfordringer er det mulig for norske og russiske elever å høste gjensidige kunnskaper og erfaringer samtidig og gi hverandre nye impulser. Mye av det som er sådd vil modnes fram over tid. Dialog og samhandling har vært viktig i våre møter med naboene i øst. Vi er ulike på mange måter, men vi har lært av hverandre og i perioder med politisk kjølig klima kan vi gjennom medmenneskelig kontakt sette pris på hverandre som venner og likeverdige samarbeidspartnere.

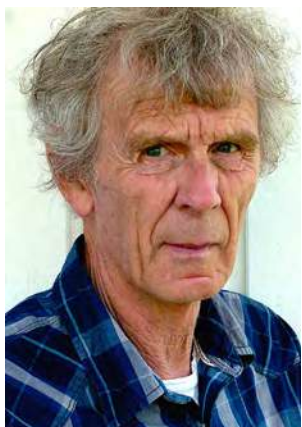

Foto: Lars Krempig

MINNER

ØYTUNMINNER FRA 70-TALLET

– ROY NORDBAKKE –

Med en fullpakket fjell-revensekk ankom jeg Øytun i begynnelsen av august 1974. Jeg ble tatt vel imot av rektor Kåre Skoglund og det øvrige

personalet. Kort etter bar det av sted med elvebåt oppover Altaelva til Sautso. Det var i anledning et viddekurs under ledelse av Karl Haglund. Det var han jeg skulle overta som lærer for på naturvernlinjen. Den mektige naturen gjorde stort inntrykk. Lite visste jeg da at vi noen få år senere skulle være med å kjempe for å ta vare på elva og naturen i Sautso.

Naturverntanken sto sterkt på midten av 70-tallet. Selv skulle jeg ha hovedansvaret for naturvernlinja. Elevene på denne linja var ungdom som var ferdig med videregående skole og var noe eldre enn gjennomsnittet. Undervisningen vekslet mellom teori

og praksis. Det ble mange turer i den flotte naturen rundt Alta. Den gang var det ikke dagens action-pregede friluftsliv som sto på timeplanen, men det enkle opplevelsesorienterte friluftslivet. For meg var det også viktig å formidle respekt for skaperverket og ærefrykt for skaperen.

Når jeg nå ser tilbake til årene på Øytun, er det mange gode, morsomme og lærerike ting å minnes. Her er det bare plass til å skrive om noen få. En av de tingene jeg satte aller mest pris på, var det gode kollegiet. Selv om vi på mange måter var ulike, trodde vi at de samme tingene var viktige, og vi dro alle i samme retning. Mange ganger måtte vi folde våre hender og be Gud om hjelp når problemer dukket opp, for det gjorde de. Størst av alt var det å få se unge mennesker ta de første famlende skrittene på troens vei.

Klekkeri og vannproblemer

Håkon Ruud var sportsfisker på sin hals, og ørreten som fantes i fjellvannene var ikke nok. Naturen måtte

hjelpes. Det fantes mange småvann uten ørret, så her måtte noe gjøres. Det ble laget et enkelt klekkeri i kjelleren, med klekkerenner og oppforingskar. Rogna ble hentet ved å fange fisk inne på fjellet og stryke dem. Også lakserogn fra Altaelva fikk vi lov til å klekke. Yngelen ble satt ut i mange av småvannene rundt Alta, og i flere av vannene vokste det opp stor, fin fisk til glede for mange. Når jeg tenker på klekkeriene, kommer jeg til å huske på en litt artig episode. Jorunn, som jeg hadde reist fra da jeg begynte på Øytun, kom oppover et halvt år senere. Vi bestemte oss for å gifte oss sommeren etter, og vi trengte en ekteseng. Mye penger hadde jeg ikke, så jeg satte i gang med å snekre en nede på sløyden. Kontordamen Haldis Aas kom innom en dag jeg sto og snekret. «Lager du klekkeri,» spurte hun. «Ja, du kan vel se det sånn,» sa jeg. Året etter fikk vi vårt første barn.

Siden Øytun lå litt høyere enn resten av bygda, slet vi med at vanntrykket av og til var svært dårlig.

Noen ganger var det så dårlig at vi så vidt fikk nok til å pusse tennene. For roгна og fisken i klekkeriet var det virkelig fare på ferde. Noe måtte gjøres. Skoglund var en handlingens mann. Fikk han en ide, drøyde det ikke lenge før den ble satt ut i livet. Vi måtte lage et eget vannverk, mente han og dermed satte han i gang. Alle ble engasjert; vaktmester, lærere og elever. Salkobekken skulle være vannkilden. En enkel demning ble bygget, og rør strukket. Underkjølt vann fra en vinterkald bekk viste seg imidlertid å fungere dårlig. Vannet frøs. Alle mann måtte trø til. I vintermørket bar vi varmt vann for å tine de frosne rørene, men til liten nytte. Men da sommeren kom, ble en ny og større demning bygget og etter hvert fungerte alt som det skulle.

Hytte ved Orrosvannet

Skoglund var en gründer. Skolen burde ha en hytte, mente han. Det ble søkt om tomt ved Orrosvannet, og det fikk vi. Så var det bare å sette i gang. Husker godt da vi bar de første bjelkene opp Orroslia.

*Overnatting under åpen himmel
i Stabbursdalen.*

Foto: Roy Nordbakke

Penger til materialer var det ikke flust med, og arbeidet gikk litt tregt i starten. Etter hvert sto hytta ferdig. Den var kanskje litt lav under taket, men snekkeren som hadde arbeidet mye med hytta var en liten mann.

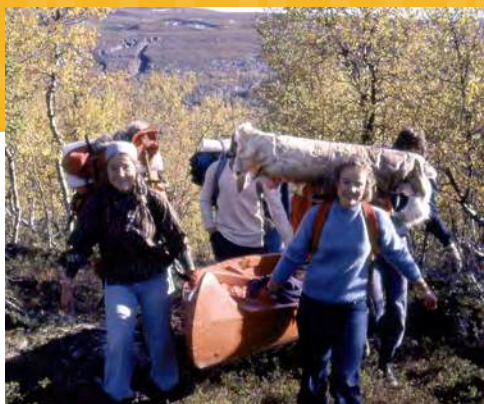
Rampestreker og besøk på soverommet

Elevene på 70-tallet var vel som elever alltid har vært, fulle av påfunn. Ikke alle var like uskyldige. Et par elever hadde funnet ut at det ikke var nok med dusj. De fant ut at de ville ha badekar. Dermed tapet de igjen døra til dusjrommet. Skrudde deretter på vannet. De tenkte nok ikke på at dusjrommet ikke var konstruert for denne typen aktiviteter.

Eleven i rommet under oppdaget

at det dryppet fra taket og meldte fra. Det er vel kanskje unødvendig å skrive at gulvet måtte brytes opp og repareres.

Guttene i bygda var fullt klar over at det var et stort overskudd av jenter på Øytun. En kveld Jorunn og jeg hadde lagt oss og var i ferd med å sovne, våknet jeg av at vinduet som hadde stått på gløtt ble åpnet, og en kar var i ferd med å krype inn. Jeg klemte vinduet sammen, og gutten satt i saksa. «Ser du etter noen?» spurte jeg, mens jeg holdt ham fast mellom vinduet og vinduskarmen. Det kom noen stotrende lyder fra inntrengeren, før jeg resolutt dyttet han ut. Han gjorde nok ikke samme tabben flere ganger.

*På vei til Orrosvannet med kanoer.
t.h Elizabeth Servan, t.v Liv Melve.*

*Skolekoret synger på
skoleavslutningen.*

Foto: Roy Nordbakke

Elevkvelder og idrett

Om vinteren ble det arrangert skiløp i skogen rundt skolen. Nesten alle var med. Både lærere og elever. Ikke snakk om skøyteski og klassisk ski den gangen. Selv stilte jeg opp med fjellski. Litt tunge å gå med, men morsomt var det. Gymsalen ble flittig brukt til volleyball, innebandy og fotball. Både lærere og elever var med. Elevkveldene var på mange måter høydepunkter i skoletilværelsen. Når Fredrik Knobloch og Trygve Wold slo seg løs, sto jubelen i taket. Bygdekveldene trakk fulle hus. Skolekoret stilte opp og leverte flott sang under ledelse av Fredrik. Flere tilreisende bidro på forskjellig måte. Husker godt Arne Grimstad når han slapp seg løs med sine gode foredrag.

Jeg er takknemlig for årene jeg arbeidet på Øytun. Det var ofte veldig lange arbeidsdager. Ja, når jeg tenker etter, hadde vi nesten ikke fri så lenge skoleåret varte, men feriene var jo behagelig lange.

Jeg ønsker Øytun, som jo nå heter Alta Folkehøgskole, til lykke med 100 års jubileet. Håper at skolen fortsatt vil få muligheter til å drive sitt viktige arbeid videre.

DET VAR EN GANG...

– MARI FAGERLI –

Det var en gang en nyutdanna og gifteklar lærer og en like nyutdanna og enda mer gifteklar sykepleier som våren 1976 kikket etter jobb i det langstrakte

landet sitt. Av helt uforståelige grunner lette de etter stillinger langt mot nord, og rett som det var søkte pedagoger stilling på barneskolen i Gamvik og på folkehøyskolen i Alta, der det var ledig stilling som friluftslivslærer. De nygifte ba til guden sin om at de måtte gjøre et riktig valg, for fort skjønte de at denne avgjørelsen ville bli en viktig avgjørelse for framtida deres. Finnmark var et fremmed land på alle vis.

Ingen familie, ingen kjente, ingen venner, ingen yrkeserfaring, bare et mylder av uvisshet.

Så ville det seg slik at utpå sommeren oppsøkte rektor Skoglund fra Øytun

de to ungdommene på heimplassen deres i Trøndelag. Rektoren var vel fornøyd med møtet, og det gikk ikke bedre til enn at mannen ble så godt som lovet jobb der og da. Læreren takket ja til jobben, og som om ikke det var nok, takket både han og sykepleieren ja på kirkegolvet noen uker senere.

Bryllup ble feira med slekt og venner mange dager til ende. Noen dager seinere ble nyinnkjøpt bil og ditto tilhenger pakket full med bryllupsgaver og annet jordisk gods som kjennetegnet et sytti-talls flyttelass. De hadde egentlig tenkt at ei steikepanne kunne være godt å ha til pannekake, men samme hvor de leita, fant de ikke rom i den lille, grønne personbilen. Avskjed med foreldre og søsken ble tatt i full forvissning om at neste møte lå dager og år fram i en ukjent framtid. Dette var ikke enkelt, og avskjeden var tung, men valget var tatt og sammen bestemte de seg for at dette måtte gå bra. Forelskelse og kjærlighet ville bli viktige bærebjelker, samtidig som de fortsatte å be til

guden sin om at han måtte være med i hverdagene som ventet.

Så starta den lange reisa nordover i det lange landet. Smale og kron-glete veier, naturskjønne fjorder og spennende fjelloverganger førte de to videre inn i eventyret som ventet i både samliv og i felleskap med nye mennesker.

Etter en ukes bryllupsreise i bil fant de oppkjørselen til Øytun, og med spenning og forventning kjørte de opp på det furukledde plataået. En liten «landsby» av skolebygg og internat åpenbarte seg. Etter en varm velkomst fra de få urfolka som våget seg ut, ble de henvist til det innerste huset i klyngen, med inngang mot skogen. Der skulle de bo, og du kan tro de ble overveldet da de så at både kjøkkenbord og seng allerede var på plass. Maken til luksus hadde de aldri drømt om å få oppleve så tidlig i ekteskapet.

I posthylla lå allerede både kort og brev fra kjente og kjære de hadde reist ifra. En kort og intens snufseøkt

forsterket opplevelsen av stor avstand til det trygge og vante. Hvordan skulle det gå med den uerfarne læreren og ikke minst med sykepleieren som ikke engang hadde fått seg jobb. Samme hvor hun lette og ventet, den nystarta sykestua hadde ikke behov for flere sykepleiere der og da. Ville hun få dagene til å gå i den lille leiligheta, med en mann som fort ble både kapra og hekta på folkehøg-skolelivets travle dager? Skoger og vidder skulle utforskes med tanke på framtidige turmål, fiskebittet i elver og vann måtte testes. Når hun maste nok, hendte det en sjelden gang at hun fikk bli med på ekspedisjonene.

Langt om lenge viste det seg at det bodde folk i alle husa rundt på tunet. Etter hvert som de kom seg nordover etter ferien i Sør-Norge, var de ikke sene med å presentere seg for det unge paret. De kom og hilste, ønsket velkommen, ba på kaffe, viste fram området der skolen lå, og snart fikk nykomlingene et godt innblikk i hvordan dagene på denne skolen ville arte seg.

Du skulle bare visst for en enestående samling av individer dette var. Det nye lærerparet kjente på den gode opplevelsen av å bli møtt av herlige mennesker som bare ville vel. Mest av alt gledet de seg over at hver enkelt vedkjente seg å tro på den samme guden som de selv trodde på. Og det var ikke en hvilken som helst gud. Nei, det var den eneste sanne Gud som sier om seg selv at han både var, er og blir den samme til evig tid. Han som skaper og opprettholder liv, kaller og frelser enkeltmennesker, gir og holder løfter som rekker helt inn i evigheten.

Denne opplevelsen var et bønnesvar så stort at det unge paret kjente på en dyp takknemlighet for det de hadde møtt. Og dette var det aller viktigste de ønsket å bringe videre til alle ungdommene som kom for å være på skolen et langt skoleår, gjerne ispedd sunt friluftsliv med bål og sovepose. Ettersom dagene gikk fikk de også et innblikk i skolens historie, om flytting fra Havøysund til Alta og om kamper og seire i en slitsom byggeprosess. Et

enormt pionerarbeid ledet av daværende rektorpar, men som også betinget og medførte mye ekstra arbeid for hele staben. De nyankomne observerte at alle ansatte med familier hadde et eierforhold til denne skolen, og de spurte seg selv om de ville gå inn i denne oppgaven med samme glød? Men før de visste ordet av det var de tatt inn i varmen og kjente fort at her var det ikke tid for å undres i tide og utide, oppgavene sto i kø og passet godt inn i deres forventninger.

Etter at bare noen dager var gått, kom en etter en av elevene og installerte seg på husene rundt på det intime tunet. Den nye lærerkona kjente seg på bølgelengde med elevene, og mange spurte henne hvilken linje hun skulle være elev på. Overraskelsen var stor da hun fortalte at hun skulle være internatmor for noen av dem, de som på samme måte som henne selv nylig hadde forlatt alt det kjente til fordel for noe som var totalt ukjent. Hun merket fort at her kunne hun iallfall bidra til at elevene hadde et reservehjem de kunne gå til.

Konemøte på Sarves

Pause for innebandy-laget Blodbanken

Foto: Øystein Fagerli

Når hun kunne bake og invitere på kaffe eller te og en god prat ved kjøkkenbordet sammen med elevene, kjente hun at her ville hun være. På samme måte syntes både hun og mannen at det var trivelig når de våknet på nettene av at noen lusket rundt på kjøkkenet, for da visste de at elevene manglet ingredienser til vaflene på gruppestua.

Hun ønsket å være så delaktig som mulig og være med på det skolen inviterte til, og så lenge paret ikke hadde arvinger, hadde hun rikelig anledning til det. Vel kjente hun seg både ung og uerfaren på så mange områder, men opplevde midt oppe i det å få bidra i unge menneskers liv. I påvente av ledig stilling som syke-

pleier fikk hun være med å jobbe i vaskeriet på skolen, det ga henne bedre kjennskap til det indre livet i Øytun-hverdagen. Det var et kjærkomment bidrag til privatøkonomien også. Skolen slet nok også økonomisk denne perioden, for det gikk flere måneder før læreren fikk utbetalt sin første lønn.

Lærerfruen gledet seg over å være med på alt av kulturelle innslag som skolen bød på. Elevkvelder, volleyball, personaltrim med påfølgende matservering, innebandy-konkurranser og bibelgrupper var erfaringer som satte spor i livet. Gjennom skolen og deltagelse i bygda fikk hun også nyttig kjennskap til deler av den samiske kulturen i Finnmark.

Så skjedde det underlige at fru en i den lille leiligheta i skogen ble med barn. Dette var stort og spennende for paret, og til deres store overraskelse syntes det som alle andre på tunet også gledet seg like mye som de selv. I full fart i februar 1978 kom eventyrprinsessa, og hele Øytun-riket gledet seg. Espalier med ski og hornmusikk møtte den lille familien da de kjørte inn på tunet. Gammellæreren med størst erfaring i barnefødsler ropte ut i det de steg ut av bilen: «Nå er det bare fem igjen.» Lite visste den nybakte mora den gangen at ungene skulle komme som perler på en snor.

Som mor og gift med en helfrelst folkehøyskolelærer som benytta enhver anledning til å planlegge turer og dra på turer med elevene sine, erfarte hun fort at dagene endret seg. Det ble mye alenetid for mor og datter, noe som medførte desto mer tid med de gode damene på tunet, damer som var i samme situasjon. Det hadde seg slik at flere av konene på tunet støtt og stadig var hjemmeværende med

små barn. Det ga mange anledninger til gode formiddagstreff. I mørketida hadde de gjerne en felles tur i nærområdet med etterfølgende formiddagskaffe og felles samling der de samtalte og ba til sin Gud. Det var godt for den nye lærerfrua å kjenne at hun ble inkludert og kunne dra nytte av alle andres bidrag og erfaringer i dette lille, men likevel betydningsfulle, fellesskapet.

Noen ganger ble hun likevel fristet til å spørre seg selv om det strengt tatt var nødvendig at mannen måtte på bønnemøte klokka sju så mange morgener, eller om han måtte på alle elevkveldene hver lørdag, om han måtte planlegge og gjennomføre alle turene sammen med elevene, om han måtte stå nattevakt over vannverket i Skoddevarre eller om han måtte være med i styret i indremisjonen på bedehuset i Alta.

Disse spørsmåla ble særlig aktuelle da det underlige skjedde igjen, det unge paret fikk en nydelig prins. Akkurat den natta passet det seg slik

Personalet Øytun 1979

Prinsesser og prins

Foto: Øystein Fagerli

at mannen i huset var på viddetur med elever og lærere. Og da var nåværende rektorfrue Grete god å ha, hun ble en kjærkommen stedfortreder under fødselen.

Stor stas var det for mamma da pappa og den lille prinsesse-søsteren kom på fødestua for å besøke og beundre den vakre prinsen. Nå var den lille familien vokst til en familie på fire og mor hadde sitt svare strev med å lage mat, vaske klær og hus imellom amming, bleieskift og kos. Heldigvis så pappa sitt snitt til noen små pauser fra skolen for å se til at livet i heimen gikk som det skulle.

Skolelivet måtte gå videre og utfordr-

ingene for lærerfrua ble ikke mindre når mannen gjennomførte turer med elevene sine og de ble liggende værfaste langt inne på vestvidda. Den gangen fantes ingen form for kommunikasjon via mobiltelefon, og hun måtte bare vente til de kom heim en god stund seinere enn de egentlig var venta. Lærer Roy trøsta henne med at de hadde sikkert gravd seg ned i snøen, det var noe elevene skulle lære i løpet av året. Akkurat som om det var særlig trøst der hun gikk og venta....

Det hadde seg etterhvert slik at den nybakte mora hørte så mye om så mange turer at hun tilslutt trodde at hun hadde vært med både på Sovjet-tur med hele skolen og på fiske-

Ved elva våren 1980

Foto: Øystein Fagerli

turer innover vidda der storfisker ble fanga til skolens klekkeri. Sannheten var imidlertid at det hele var en drøm eller ren ønsketenking, hun var bastet og bundet til hjem og barn.

Huset i skogen ble etter hvert for lite, og familien fikk flytte til ei større leilighet på 3A.

I dette huset fikk de stor plass til å ta imot folk både fra tunet og ikke minst langveisfarende familie fra sør.

Prinsessa og prinsen skjønte fort at dette var stas og gledet seg over besøk både av elever og familie. Det var stor stas når elevene kunne bidra med barnepass og fruen kunne delta på kveldsaktiviteter innimellom.

Den lille prinsen hadde ikke rukket å bli store karen før underet skjedde nok en gang. Midt oppe i flyttesjau,

pakking og avskjed med Øytun, Alta og Finnmark kom en ny liten prinsesse til verden, like vakker og ven som de to eldre søsknene. Det det unge paret, som ikke var så unge lenger, ikke visste, var at i fem år hadde de bodd på ett av de mest produktive områdene i mils omkrets. Det var et yrende liv av små og litt større gutter og jenter samme hvor de snudde seg på tunet.

Etter hvert skjønte de at dette eventyret måtte ta slutt for familien, de skulle jo bli gårdbrukere i Trøndelag. Avskjeden var ikke lett denne gangen heller, de hadde fått venner for livet både blant kollegaer og elever.

Erfaringer og vennskap fra tida i Finnmark hadde bidratt til å forme dette paret til de menneskene de ble og er den dag i dag.

Og snipp, snapp snute så var Øytun-eventyret ute for disse fem, og det skulle vise seg at nye eventyr ventet i Trøndelag.

Der fikk de enda flere barn, ei vakker jente og en ven gutt. Alle barna vokste opp på gården og hørte støtt og stadig mye om eventyr-tilværelsen i nord. Venner fra denne tida kom gjerne innom på besøk til familien, og det ble fortalt og snakka mye om gode gamle dager. Travle og slitsomme dager fra denne tida var glemt. Gode, artige og kjærkomne minner ble tatt fram og gjorde inntrykk på barneflokken. Og det hadde seg etter hvert slik at dette ville ungene selv erfare, var det virkelig så bra som det var sagt og fortalt?

Først reiste den eldste jenta, hun var klar for nye utfordringer. Det var ikke bare fryd og gammen for foreldrene at hun skulle reise sååå langt. Nå var det deres tur til å sitte tilbake med bekymringene! Jenta var først elev et år på Øytun. Her var det bra å være, tenkte hun, og ønsket å være stipendiat et år. Hun passerte nåløyet

og fikk et år med nye erfaringer og bekjenskaper. Hennes eldste bror var elev mens hun var stipendiat, og det gikk etter deres egen oppfatning meget bra. Dette smitta over på resten av søskenflokken, og etter noen år hadde hele ungeflokken vært ett eller to år i Alta. Denne tida var til både bekymring og glede for de nå aldrende foreldrene. De gledet seg over å høre om livet i nord gjennom ungene sine, og de gledet seg over å høre at skolen bevarte sin egenart med å vektlegge kristen tro og friluftslivsaktiviteter.

Livet i nord har vært til stor velsignelse for store og «små» i familien til de to som i 1976 følte de tok et stort steg i livet ved å sette kursen nordover. De kjenner på en stor takk for vennskap og fellesskap som ble opprettet og forankret gjennom åra på Øytun. Og har de ikke sluttet å fram snakke Alta og Øytun, gjør de det helt sikkert fortsatt og vil holde fram med det så lenge de lever.

Å VOKSE OPP PÅ ØYTUN

– IDA MARIT GRANERUD OG ANDREAS GRANERUD –

Å vokse opp på Øytun kan beskrives med ett ord: trygghet. Et tun litt utenfor byen, fullt av barnefamilier, spennende elever og kjent personale, gjorde det til et godt sted å være. Barnebursdager, dåp, «minikorvett», Orros-turer, russlandsbesøk og flere arrangementer gjorde at Øytun både var en skole for store og små.

Med flere internatbygg, utallige rom, stort uteareal og unger i alle hus var Øytun også den perfekte lekeplass. Gymsalen med fotballer og madrasser, under scenen, oppå scenen, gardiner å snurre seg i, sløydsal, telefonkiosk, katakombe fylt med puter og skumle kjellerganger sto klare til å utforskes. Dumle-bilen, vunnet av Andreas, ble hyppig brukt som ungenes transportmiddel fram og tilbake på tunet.

Ukas og Øytun barndommens høydepunkt var likevel når lørdags-barne-tv ble byttet ut med elevkvelder. Live-underholdning og utkledning av elever jeg da tenkte var voksne.

Å få spise sammen med elevene og delta utkledd i mammas hjemmesydd Ole-Brumm-kostyme var stas. «Favorittelev-titler» ble gitt til de som hadde ekstra tid til å leke med oss små på tunet. På godt og vondt forsvant elevene hvert eneste år og ble fort byttet ut med nye. Dermed var det naturligvis ofte stippene som ble favorisert og drømmen om å selv bli stipp en dag startet tidlig.

I dag som 23-åring har jeg selv både vært elev og stipp på Hurdal Verk Folkehøgskole. To år på en fantastisk skole, der jeg fikk oppleve gleden av en ny og annen rolle enn tidligere. Likevel merket både jeg og andre

Foto: Familiebilder

at sammenlignet med «gode gamle fantastiske Øytun» var det vanskelig å nå opp, for Øytun har i dag fortsatt en stor plass i hjertet mitt. Ikke rart at fem år gamle jeg sa «Kjør meg hjem, hjem til Øytun», for det var trist å flytte derfra.

IDA MARIT

Å vokse opp på Øytun

Øytun er et navn som vekker enormt mange minner hos meg. Øytun er snødunger, akebakke og ski i sjua-bakken. Øytun er kulekjøringsanlegg og ski-cup ved Freahuset. Øytun er Skoddevarre, bærtur, båltur, skitur, joggetur og tur for turens skyld.

Øytun er å ta ut sykkelen så sent

som april, og sykle på et bilfritt tun. Så ta en liten pause for å hoppe i søledammene som ligger overalt på grunn av snøsmeltingen fra de store snødungene. Det er å ikke låse døra når man drar ut. Det er elevkvelder, personalkvelder, filmkvelder, og ikke minst karneval som jo alltid var et høydepunkt for oss barna. Det er møte med mennesker med ulik bakgrunn og ikke minst svært forskjellige kulturer, men som likevel har veldig mye til felles.

Og for meg personlig: Øytun er fotball. Fotball med Vegard, Trond Fredrik, Øystein og Torstein. To mot to, på et mål som var litt for stort på Tangvik sin plen.

Foto: Familiebilder

Det var dessverre slik at trærne ble plantet litt for langt fra hverandre, skulle nesten tro at de som plantet dem ikke tenkte på hvor stort et fotballmål burde være. Det er fotball i gymsalen og den enorme gleden ved å få spille med de store elevene.

Øytun er også å bli tenåring og å føle at det er langt til byen og venner. Det er et sted som jeg og de som bor der forstår, men det er ikke nødvendigvis slik at andre forstår det. Det er et annerledes liv som jeg tror må oppleves for å virkelig skjønne det.

Øytun er et sted jeg har veldig kjært.

Øytun handler ikke først og fremst om stedet, men om menneskene som skaper det. Det handler om hva som skjer når mennesker møtes og er sammen. Om å være seg selv og la seg forme av de andre på samme tid. På ryggen på en Øytun-genser stod det et år: «Det heiter ikkje eg no lengre. Heretter heiter det vi». Og slik er det. Øytun er mitt, det er en del av meg. Og kanskje er det ditt også?

ANDREAS

Å VÆRE GIFT MED ØYTUN

– ELISABETH HÅKENRUD –

En vårdag i mai 1994 stod jeg på Alta lufthavn og sendte fra meg bagasje. Øytunåret mitt var over. Som mange før meg og etter. Vi har levd ett år på

folkehøgskolen fylt med opplevelser, nye vennskap, felleskap og gode minner. Da jeg satte meg på flyet var det vemodig, men også godt. Ei jente fra bygda som trivdes godt med å vandre i skogen eller på fjellet uten prat. For Øytun er et fellesskap som forventer at du deltar.

August 1996 stod jeg igjen på Alta lufthavn. Nå ventet jeg på bagasjen min. Tre år på høgskolen og første bosted var et rom på Øytun.

Mesteparten av vennekretsen var medelever fra folkehøgskoleåret, og ekstrajobben var på Øytun. Sommeren 1998 fikk jeg sommerjobb i Alta. Og nå var jeg uavhengig av Øytun. Trodde jeg.

For det var en lærer der som det var veldig fint å være på tur med.

Etter mange turer og forsøk på å late som at det var det naturligste i hele verden, ble jeg etterhvert en del av Øytunpersonalet.

Mange har kommet til Øytun som et par, og et valg om å være folkehøgskolelærer og partner for en kortere eller lengre periode. Mange har også jobbet begge to på Øytun. Vi er noen få fruer som tilfeldigvis falt for en som allerede hadde tatt valget. For det er et valg, om å leve tettere på jobben, tettere på kollegaene dine, og være naboer i tillegg.

For å virkelig gjøre det fullt ut når jeg fant en Øytun-lærer, valgte jeg han som ikke bare hadde vært elev på Øytun selv og kommet tilbake som lærer. Men han som hadde vokst opp i Alta og på Øytun på 70-tallet med en far som var lærer på Øytun. Utvikling og utfordringer på Øytun engasjerer og er ofte et samtaleemne i ulike familiesammenhenger. Litt sånn familiebedrift.

Som elev husker jeg barnevakt-
kvelder, klassefester i stua til læreren,
bibelgruppe med matlaging, perso-
nalfamiliene som var med på midda-
ger, elevkvelder, ungene som sprang
rundt i gymsalen og på tunet og
lurte på om vi ville smake på isen
eller være med å leke. Plutselig var
det mine unger som løp rundt i
gymsalen, lå bak en snøhaug med
kikkert og walkie talkie for å spionere
på elevene og fikk en ny favorittbar-
nevakt hvert skoleår. Og det var vårt
kjøkken som ble brukt på klassefes-
ter og bibelgrupper. Dette har brakt
med seg ymse familieoppskrifter på
favorittbrownies, cookies fra USA og
sveler fra Sunnmøre. Og jeg har fått
barn som syns det er helt normalt å
hilse på barnevakta først når de
våkner utpå kvelden.

*"Jeg heter Annbjørg. Jeg er sju år.
Håvard og Sveinung er brødrene
mine. Håvard er fire år og Sveinung
er baby. I huset ved siden av oss bor
Martin og Sunniva. De er ni og sju
år. Og i det andre huset ved siden*

*av oss bor Sigrid og Anne Gudrun
som er store, og Bjørne og Ragna,
de er ti og seks år. Opp bakken bor
Guro, Ida, Runa og Narve. De er ti,
sju, fire og ett år. Bortenfor Ragna
og de bor Sondre, Håvard og Talvi
på tolv, åtte og fem år. Oppe ved
nyinternatet, der bor Ivar fem år og
Nora tre år nede, og Karen Marie på
fire, Ingebjørg på to og Josef som
er baby oppe. Og ytterst bor Sig-
bjørn på tolv. Det skjer nesten alltid
noe på Øytun. Vi leiker nesten hele
tiden, og noen ganger blir vi bor-
te, alt for langt inne i skogen sier
mammene våre. Vi er på besøk hos
hverandre eller er i gymsalen. På
vinteren lager vi snøhuler i haugen
som Sigurd brøyter, renner på ski
og akebrett i bakken ned fra Ida og
Guro og kaster snøball på elevene.
Om sommeren har vi klubb i skogen
og sykler rundt på tunet. Og er vi
heldig får vi litt godteri fra eleve-
ne. På lørdager får vi være med på
elevkveld. Det er artig. Noen ganger
sovner jeg på fanget til mamma."*

***Annbjørg med Narve og Sveinung
"Å vokse opp på folkehøgskole
gir deg mange reservesøsken"***

***Sunniva, Annbjørg og Håvard
"Orrostur på starten av skoleåret er
også en tradisjon for personalet"***

Foto: Elisabeth Håkenrud

I løpet av årene jeg har bodd på Øytun, har jeg hatt oversikt over stort sett alle hus til salgs i Alta med tomtestørrelse over 1 mål og utsikt til mer enn nabohuset. Det kjennes innimellom som en nedskalering å vokse opp med utsikt over Steinsfjorden, og flytte til utsikt med husvegger, hundegårder og hundebil i midnattsol. Det er slik det er å bo på Øytun. For liten plass til de vi er og det vi eier, særlig av turutstyr. Og tettere forbindelser til hverandre enn i et vanlig nabolag. Kolleger, venner med delvis felles interesser, og naboer. Mødre i samme situasjon med fedre på tur og en liten haug små barn vandrende rundt. Og

besteforeldre en god flytur unna. Alenelivet som administrerende direktør og eneste fast ansatte i Folkehøgskolefamilie AS er en fulltidsjobb, mens gubben er borte og lever turlivets glade dager.

Vi mødrene har blitt rimelig gode på å finne praktiske løsninger for et effektivt turliv, gode turklær til barn, de beste bleiene å brenne på bål, gode ullklær helst på salg og ammeduken – eller fjellduken, som de fleste kjenner den som.

Og så er det kjempestas med middag på restaurant en gang imellom, med hele ungeflokken og noen skravlete mødre som skeier ut når fedrene er på langtur.

Ragna, Ida og Annbjørg
"Alltid noen å spise lunsj sammen med"

Foto: Elisabeth Håkenrud

Å velge å bo på Øytun fremfor eget hus har i mange år gjort familielivet vårt enklere. Boutgiftene har vært lave slik at vi har klart oss på en til en og en halv lønn. Vi kjøpte hytte i 2007 som ble et deilig fristed, og mor fikk tilbake utsikten utover vannet fra barndommen. Å være flere familier i samme livsfase har vært en god støtte. Lange formiddager ved husveggen eller rundt et bål med kaffe og lunsj mens ungene leiker rundt omkring og med samtaler om så mangt. Friheten ved å bo på arbeidsplassen er også et stort pluss når familielivet skal organiseres. Når det ikke er tur på timeplanen, men aktiviteter ved skolen eller tilsyn, merkes det mindre enn om vi hadde bodd utenfor skolen. I lange perioder har de ansatte på Øytun mye fri. Alle skoleferier, og den

fleksible tiden når sommerferien nærmer seg er også et gode som fyller opp plusskontoen. Hva som er jobb og fritid av ymse rekognoseringssturer og byggeprosjekt på tunet som klattretårn, buldrevegg(er) og buldrestein kunne vi hatt mange diskusjoner rundt. I stedet har det vært viktigere å være sammen alle store og små når pappaen legger bort Øytun-relaterte prosjekt.

Etter mange år med familielivet midt i et folkehøgskoleår, blant kolleger av pappaen, og alle familiene som har bodd her gjennom årene våre, er vi snart klar for å leve familielivet i eget hus. Sommeren 2018 flytter vi inn i hytta som da har blitt et stort hus med soverom til alle, to stuer, to bad og kjeller. Utsikt utover sjøen og tinder og egen strand. Alt til sin tid!

ELEVER HAR ORDET

Foto: Vidar Bloom Kauppi

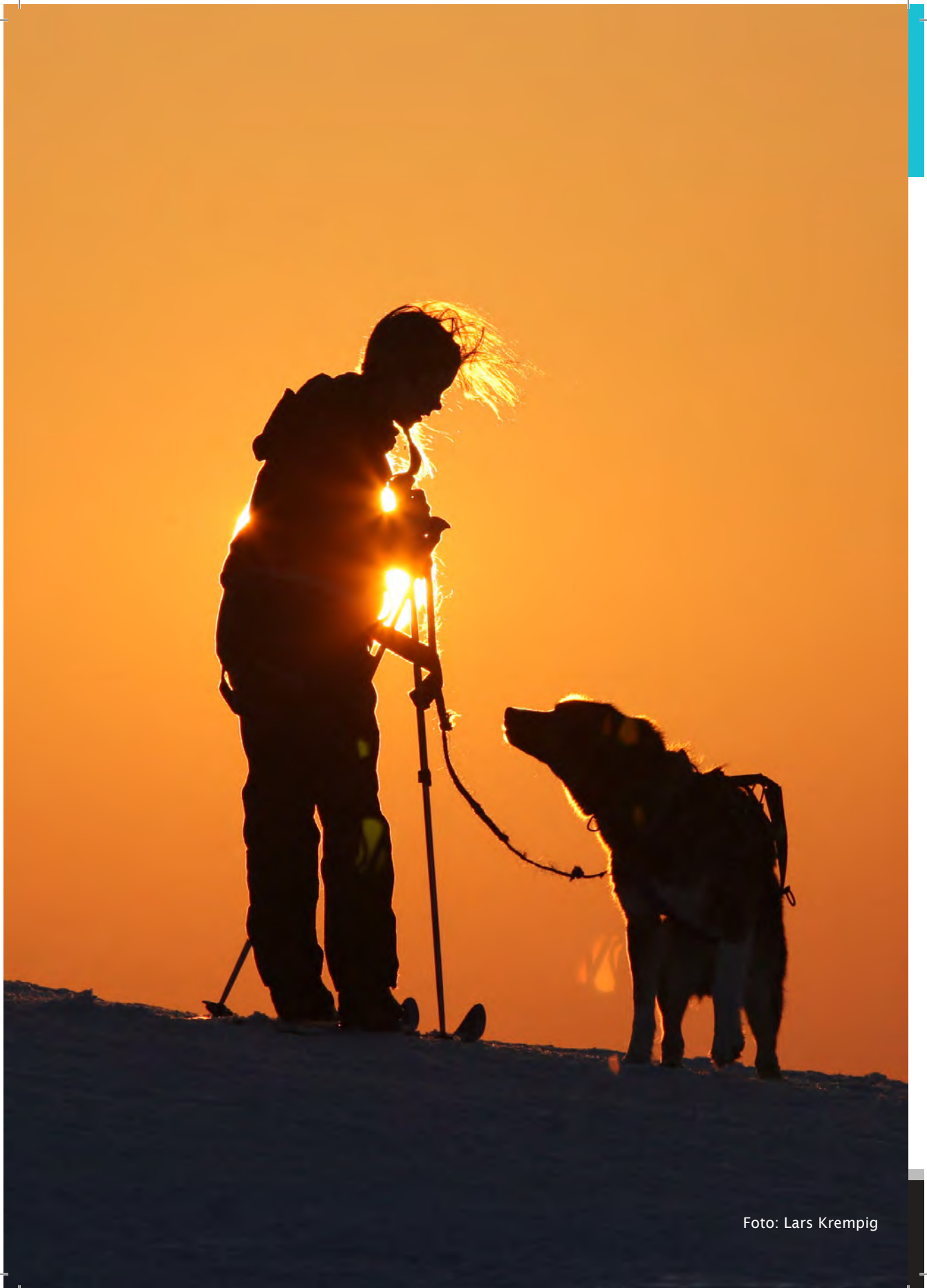

Foto: Lars Krempig

ØYTUNÅRENE MINE

– RAGNHILD LARSHUS –

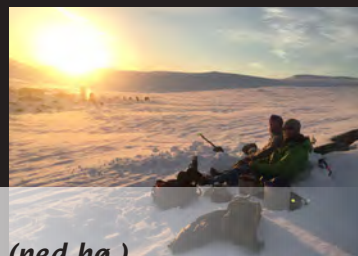
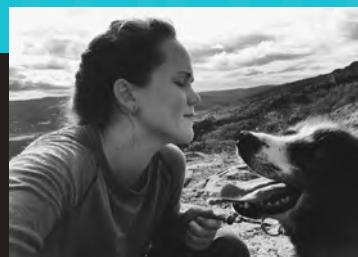
To år er snart over. To år hvor hver morgen er bestående av å våkne og lure på hva jeg skal gjøre i dag, for at denne dagen skal bli så bra som mulig.

Hvor skal vi på tur i dag? Hva skal jeg lære i dag? Hva skal jeg lære vekk i dag?

Mine år på Øytun, som elev og som stipendiat, har vært to veldig forskjellige år. Først et bekymringsfritt og lekent år hvor jeg fikk fylt opp alle de pottene jeg følte måtte fylles opp etter tre krevende år på videregående. Vennskap, glede, frisk luft, tur, ski, hund, mennesker, lykkerus og praktisk kunnskap. Som beboer på Skoddevarre og elev på hundekjøringslinja kan jeg med hånda på hjertet si at alle disse pottene var fylt hver eneste dag på tunet og på tur. Sorgen var stor når man innså at folkehøgskolelivet en dag skulle ta slutt, og gleden

var desto større når man fikk tilbud om å være her ett år til. Å få lov å være med på å forme skoledagen, motivere så masse, i seg selv motiverende, elever, jobbe med masse flinke folk, og ikke minst få kjøre hund nesten hver dag. Det har vært helt fantastisk. Og å komme på stippestua etter en treningstur med hundene, med besøk i sofaen og nytrakta kaffe, det er lykkerus, og glede og vennskap.

"Lytt til erfarne fjellfolk". Lytt til de fantastisk dyktige lærerne her på skolen. Alle med erfaring og kunnskap på sine områder. Aldri har jeg vært redd i uvær, for man vet at man er i de beste hender. Uværet slo til siste dag på langtur med hundekjøringsklassen i år. Vi våknet på Baddajavri til ett totalforandret landskap. Det hadde ristet godt i teltene hele natta, og vi hadde ligget og lytta etter om det skulle gi seg. Det gjorde det ikke. Natta hadde lagd store skavler, og stakkars hunder var nesten ikke til å finne igjen. Fortsatt var lærerne like rolige.

«Fantastiske opplevelser fra Altafjorden (t.v), Skoddevarre (ø.hø.)og Finnmarksvidda i midnattssol (ned.hø.).

Foto: Hallvard Nesdal Hansen og Ingvill Aasheim

120 hunder, 13 elever, 2 stipendiater og 2 lærere skulle komme seg gjennom de 6 milene over vidda hjem. Vi måtte kjøre hele veien hjem som ei gruppe, og alle måtte følge med på den som kjørte foran seg og den som kjørte bak seg. De andre så man ikke. Total whiteout, snøfokk og 23 sekundmeter. Når vi møttes til bål på Gampvannet, fortalte nesten samtlige at de hadde hatt det kjempeartig. Ingen hadde vært redde eller bekymra, nettopp fordi man vet at man har med seg så flinke og erfarne lærere. Nå er Øytun årene mine ferdig om alt for få dager, og de har gitt meg så utrolig masse.

Å fortelle hva det har betydd er vanskelig. Jeg føler meg sterkere, både

psykisk og fysisk. Jeg føler meg mer selvsikker, mer trygg på meg selv og hva jeg vil. Jeg har fått så mange nye, viktige vennskap, med folk jeg aldri ville blitt venn med utenfor. Etter to år på folkehøgskole, og med å leve så tett på folk, lærer man å verdsette de indre verdiene i mye større grad enn man gjør på utsiden, og det er kanskje det viktigste jeg har lært i år. Ikke forhåndsdømme, men å se alle som like. Det er utrolig vanskelig å sitte og skrive om hva det har betydd allerede. Jeg tror det er først når jeg har hatt et par år «utenfor» at jeg vil innse hvor mye det har formet meg. Men om jeg skal oppsummere de to årene med ett ord, vil det være:

"UERSTATTELIG".

FOLKHÖGSKOLA

– MAGNUS SVENSSON –

Kan det vara någonting?

Jag gick ut gymnasieskolan 1989, när jag var 18 år gammal. Sedan dess hade jag jobbat.

Några veckors semester varje sommar, men inget långvarigt, inte ens militärtjänst. Det hade gått slentrian i livet. Så kom millenniumskiftet, och jag kostade på mig en lång resa till Afrika för att fotografera. Foto är mitt stora intresse.

Långresan gav mersmak, och jag började fundera på att göra något för att bryta mitt enformiga liv. En vän som gick på folkhögskola fick in mig på rätt spår: Tänk att få ägna sig åt sin stora hobby på heltid i ett helt skolor! Tack vare en fotocommunity på internet hittade jag en kurs som lät spännande, på en skola som verkade helt profilerad mot friluftsliv, mitt andra stora intresse. Det var perfekt!

Jag sålde mitt hus och tog tjänstledigt från mitt jobb, och i augusti 2004 packade jag min röda Volvo stationsvagn med friluftsutrustning, skidor och kamerautrustning, och körde norrut.

Det var långt. Det tog flera dagar att köra. Jag minns att jag jublade när jag såg första renen bredvid vägen. Nu var jag långt norrut. Jag fick köra ett stycke genom Finland. Nu skulle jag snart vara framme. När jag passerade gränsen stannade jag och fotograferade skylten som det stod «Norge» på. Här skulle jag vara i ett helt skolor. Ett annat land, ett annat språk. Hur skulle det här gå? Vad hade jag givit mig in på?

Efter 2040 km svängde jag till sist in på tunet framför skolbyggnaden. Nu var jag framme.

Första dagarna var snurriga. Jag slet verkligen med att försöka förstå språket. Så lika, så olika. Och jag fick lära mig den exotiska norska vanan att bara äta smörgåsar till lunch. Så var det åldern...

Norska som spiser brød

Foto: Magnus Svensson

Jag var med mina 33 år rejält mycket äldre än alla andra elever på skolan. Nästan alla var mellan 18 och 20. Detta, och mina svårigheter att förstå norska den första tiden gjorde att jag lätt skulle kunna hamna lite utanför gemenskapen. Men icke! Alla var så ivriga att lära känna varandra.

Vi satt på internatet och pratade med varandra om kvällarna. Det fanns ingen TV på internathusen, så vi drack te och spelade spel och lärde känna varandra. Det fanns ett gäng elever som bodde i ett eget hus, «Stippestua», som hade väffelfest. Alla, både stipparna och de vanliga eleverna, var så positiva. Alla var så inställda på att ha kul under sin tid på skolan.

Jag började lära mig en del norska ord.

Kos. Att kose seg. Bra ord för hur alla var inställda på att trivas, och att måna om varandra.

Moro. Det norska ordet för kul. Det hade vi, och för säkerhets skull såg stipparna till att göra lite hyss när

gång ibland. En morgon till exempel hittade jag inte mina skor när jag skulle gå till frukosten. Hela entrén på internathuset var full av skor, men inte mina. Sen fick jag veta att ingen annan heller hade hittat sina skor. De var i ett annat hus. På natten hade alla skor, i alla hus, flyttats till något annat hus, och ställts upp prydligt par vid par så att det såg helt normalt ut. Typiskt stippehyss.

Friluftslivet var en stor del av skolans idé, och vi drog på tur redan efter ett par dagar. Ut på fjället, till skolans hytta vid en liten sjö som heter Orros. Hela skolan. Alla elever, all personal. Jag hade då ännu inte hunnit lära mig att norrmännen bara äter bröd till lunch, och inte riktigt förstå det norska ordet nistepakke, som betyder matsäck. Kort sagt, jag hade missat att jag skulle ha gjort smörgåsar till 7 mål mat innan turen och ta med mig. Som väl var hade jag några Snickers i ryggsäcken, så jag klarade mig från att svälta ihjäl. Och jag lärde mig vad nistepakke är för något.

Elg i Sarek

Foto: Magnus Svensson

Bekkarfjord - Seiland

Foto: Magnus Svensson

Så var då mitt år igång. Det blev turer på Sennalandet för att fotografera höstfärger, till Seiland för att fotografera landskap, paddeltur på Altaelva genom Sautso Canyon, fototur till Sarek för att fotografera älg, ensamturer runt Sautso för att fotografera i projektform, fototur till Sennalandet igen för att fotografera renskiljning och jag har säkert glömt någon tur men allt detta var INNAN snön kom. Efter varje tur på fjället blev det en tur ner i skolans mörk-rum, för detta var på den tiden man hade film i kamerorna.

I november skulle hela skolan dra på tur till Ryssland, till Murmansk på Kolahalvön. Den turen ingick inte i min kurs, men det fanns plats i bussarna så jag kunde följa med. Jag följde också med på en tur, som hela skolan drog på, till Jokkmokks vintermarknad och Ishotellet i Jukkasjärvi och jag var med fotolinjen till Mehamn och Gamvik i en vecka. Som ett av mina projektarbeten under året följde jag med Harald Tunheim

och Hundekörlinjen till Orroshyttan och fotograferade dem. I mars var det dags för en fotoresa till Island, detta var mitt största foto-projekt under året. Jag var totalt fem veckor på Island, varav nio dagar tillsammans med Per Arne Askeland och Fotolinjen på deras Islandstur. Mot slutet av skolåret kom så en spännande fråga upp. Var jag möjli-gen intresserad av att bo på skolan och jobba nästa år som frivillighetsar-beider? Om jag var! Jag hade haft det bästa året i mitt liv på skolan, och nu fanns möjlighet att vara här ett år till. Naturligtvis tackade jag ja till erbjudan-det. Mitt andra år på Øytun hade jag ansvar för skolans ljud och ljus-anläggning, som användes på elev-kvällar och gästföredrag. Jag jobbade några dagar varje vecka på kontoret med att sortera post och svara i telefon, och jag försökte hålla liv i skolans fem elevdatorer som stod i peisestua. Men jag hade mycket fritid också, och då drog jag på egna foto-turer runt i Finnmark, och fick hjälpa Harald Tunheim att träna hundarna.

På en träningstur fick jag frostsador i ansiktet. Några dagar efter den turen lade jag märke till att Hundekörningslinjens elever bar sig konstigt åt. De var extra hövliga och liksom sökte upp mig bara för att säga «Hej». Varje dag. Det var Harald som sagt åt dem att göra så, för att de skulle lära sig hur frotsador såg

ut och hur de läkte.

Det enda dåliga med ett år på Øytun är att det tar slut en dag. Skolans kör sjunger Välsignelsen, och plötsligt är det tomt och tyst på tunet. Kvar sitter några få elever och personal runt ett bål i midnattsolen och dricker kaffe och jagar mygg. Dags att tänka på hemresan.

Fra prosjektreise på Island.

Jag räknar mina år på Øytun som den bästa tiden i mitt liv, och jag har varit uppe många gånger efter att jag slutade. Det har varit fotoworkshops med fågelfotografering på Loppa flera gånger, mörkertid/norrskensfotografering och fågelfotografering på Varanger. Jag har också varit på 5-års och 10-års återträffar efter mina båda år.

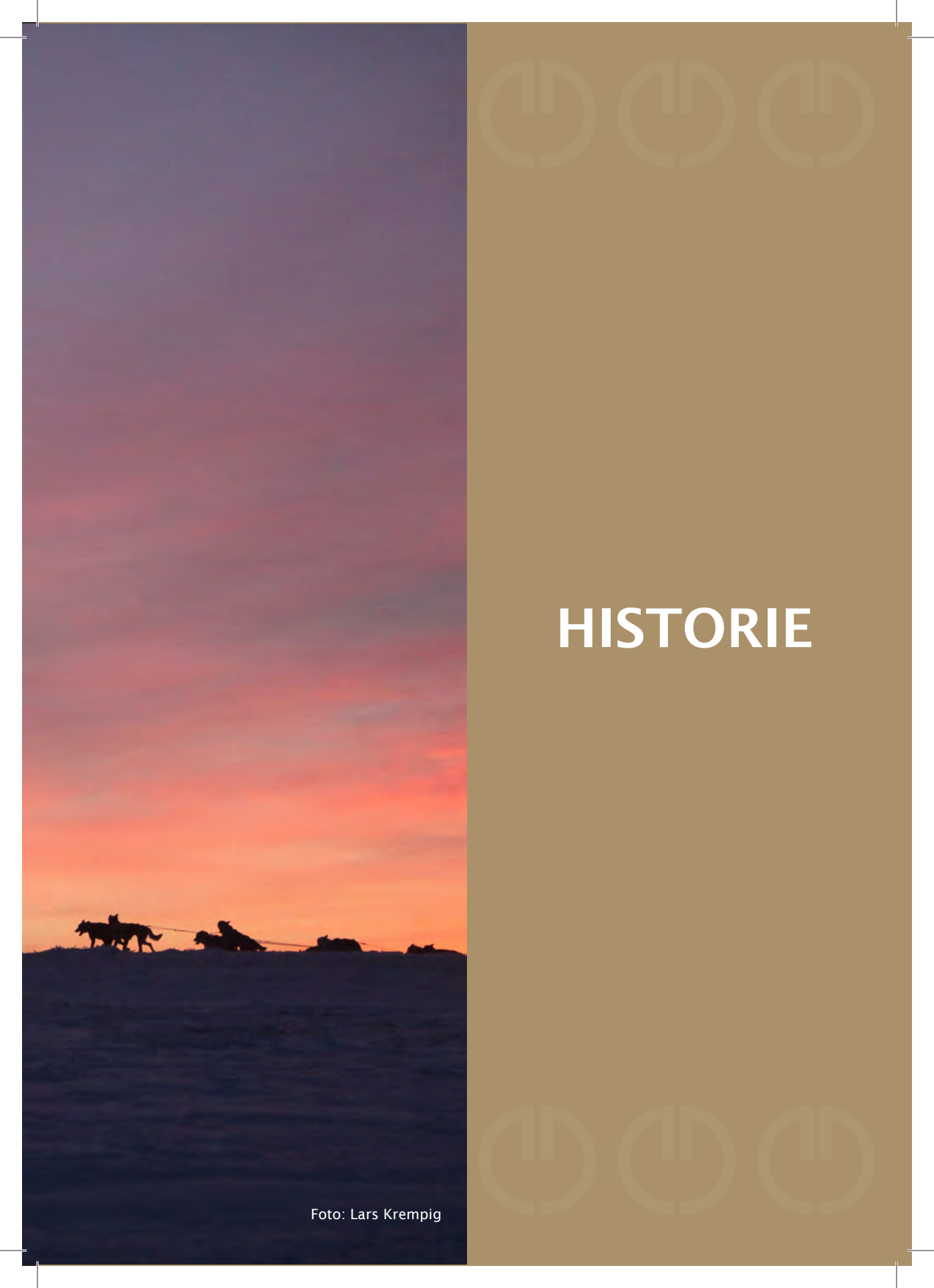
Varje gång jag kommer hit kastar jag en blick uppåt Skoddevarrefjellet, drar ett djupt andetag och säger:

"ÄNTLIGEN HEMMA!"

Foto: Magnus Svensson

HISTORIE

Foto: Lars Krempig

*Marit P. A. Gaup underviser
i bearbeiding av sennagrass.*

Foto: Lars Krempig

ØYTUN OG SAMISK KULTUR

- HARALD TUNHEIM -

Øytun Folkehøgskole i Øvre Alta ligger tett opp mot de samiske kjerneområder. Vi har ønsket at den samiske kultur skal være en del av skolens profilering og være en viktig del av forståelsen av livet på Nordkalotten. Naturen i Vest-Finnmark og Nord-Troms har alltid vært blant våre viktigste turområder.

På våre turer med elever møter vi ofte spor etter samisk aktivitet. Spesielt reindrifta preger naturen mye.

Et av folkehøgskolens viktigste mål er møte med og mellom mennesker. Og ikke minst å få kjennskap og kunnskap til de andre som bruker naturområdene og hva vi kan lære av dem. Våre elever har gjennomgående lite kunnskap om samene, men er nysgjerrige og har et stort ønske om å lære.

En viktig og naturlig del av friluftslivet er derfor å legge til rette for forståelse og kunnskap om denne kulturen. Flere nyttige tips og råd kan vi også hente fra menneskene som lever og bruker naturen hele året. Samiske stedsnavn og navn i natur kan gi nyttig informasjon om terrengformer,

vassdrag og naturformasjoner.

Besøk på sommerboplass

Siden 1987 har ulike linjer ved skolen hatt reindrift på timeplanen. Fra 1987 til 2004 hadde hundekjøringsklassen ved Harald Tunheim spennende og lærerike opplegg med Marit Sara Eira og hennes familie på Jøkelfjordeidet i Kvænangen kommune. Marit omkom dessverre i en scooterulykke våren 2004.

Fra slutten av 90-tallet og til i dag har Arktis-klassen ved Lars Krempig hatt et nært og givende samarbeid med Marit P. A. Gaup, sønnen Anders Gaup og deres familie. De har sommerbeite ytterst i Loppa og Kvænangen kommuner.

Felles for disse opplevelsene er at våre elever får et unikt innblikk i reindriftskulturen ved å være arbeidskraft og ta del i hverdagens gjøremål. Vi bor i lavvo og innreder den på tradisjonelt vis med bjørkeris på bakken, reinskinn oppå og matlaging på bål.

"Skal man lære, må man arbeide",
sa Marit Sara Eira mange ganger.

Arbeid i reingjerdet sammen med Anders Gaup og familien

Foto: Lars Krempig

Hun var opptatt av å lære de unge om gamle og viktige tradisjoner for å leve «det gode liv» i naturen og i reindriften.

Arbeidsoppgavene er mange: Hogge staur til reparasjon av kilometerlange reingjerder, skrape skinn som skal brukes til skaller, skjære sennagress på myrene, banke og tørke det, som siden skal brukes i skallene som skal holde oss varme i vintermånedene, hogge ved og gjøre annet forefall-

ende arbeid, gjete og jage reinflokker inn i samlingsgjerde, fange med lasso, merke, slakte, partere skrottene som skal i gryta, lage og spise mat av reinsdyr på tradisjonelt vis.

Dette er en vinn-vinn situasjon der våre samiske venner får mye praktisk hjelp og våre elever en unik og eksotisk opplevelse som gir et berikende innblikk i kulturen. Å få være i reingjerdet og høre «klikkingen» fra beina og den spesielle «gryntingen» fra

dyrene, er opplevelser for livet. Fotoklassen har flere år vært på besøk hos en reindriftsfamilie på Sennalandet, og de siste årene har 70 g Nord-klassen vært med på samling i Nuvsvåg i Loppa.

For øvrig har mange klasser hatt andre opplegg knyttet til samisk kultur og reindrift. Arktis-klassen har årlig samarbeid med Viddas Veidemann (Johan Anders Somby) om isfiske under isen i desember.

Hundekjøring har i flere år hatt tur til Kautokeino etter påske, for å kjøre med reinsdyr og slede.

Samisk seminar

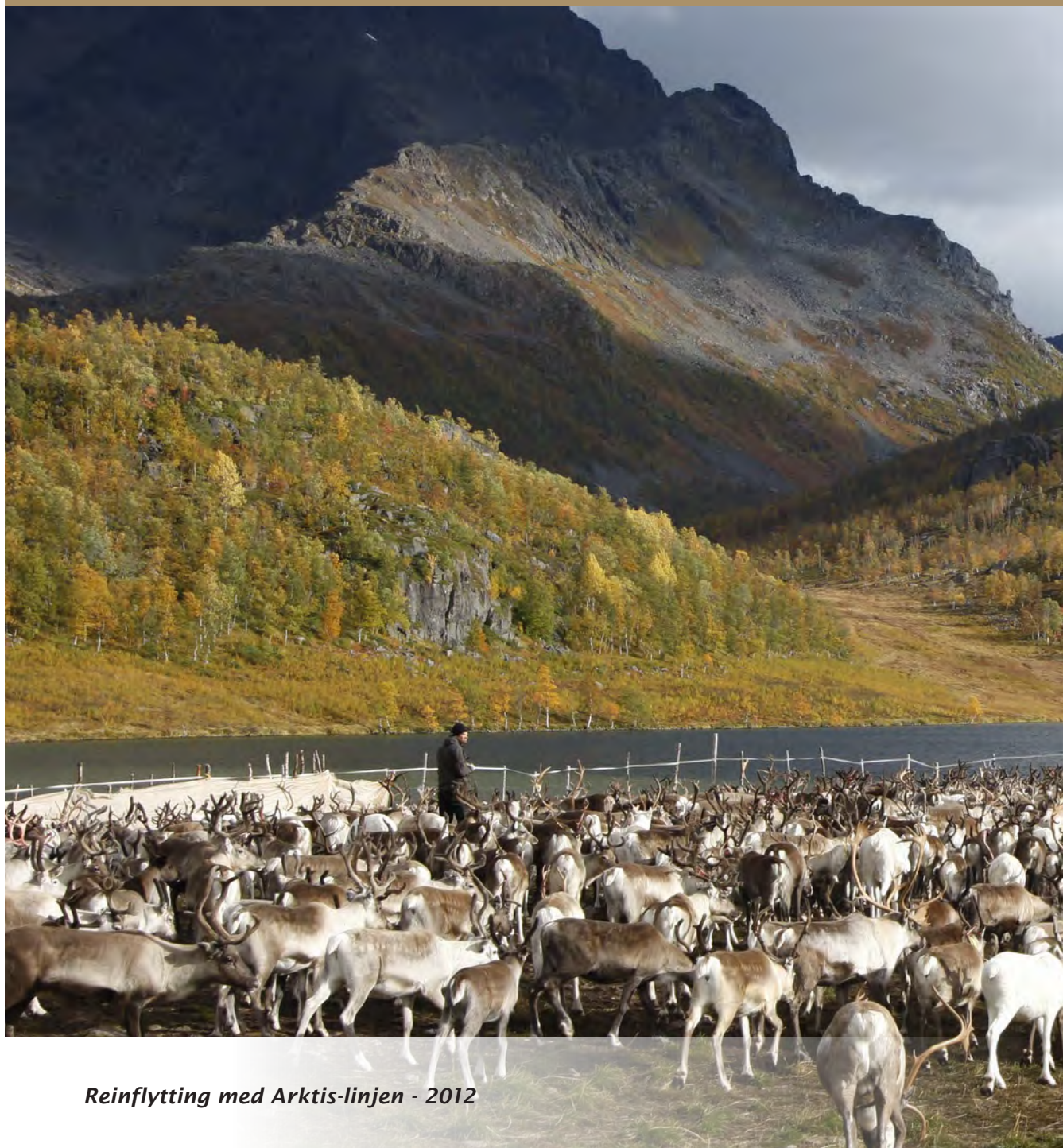
Det første samiske seminaret på Øytun var i 1983. Lærerne Dag T. Elgvin og Bodil Bie Aalvik var initiativtakere. De ville ha et Nord-kalott-seminar, og felles for de nordiske land var den samiske kultur. Det ble et møte mellom mennesker. Kunstnere og musikere ble invitert. Et spennende seminar, som ble avsluttet med bygdekveld i gymsalen på Øytun.

I 1988 tok undertegnede opp denne ideen igjen, så i 1992 og fra 1994 har vi hatt samisk seminar hvert eneste år. Innholdet har vært variert, med foredrag om emner som samisk historie og kultur, samisk brukskunst (duodji), samisk språk, minoritetsproblematikk, reindrift og tradisjonell bekledning.

Filmene Veiviseren og Kautokeino-opprøret 1852 av Nils Gaup er blitt vist alle årene etter premieren.

I alle år har vi hatt en «praktisk dag», hvor elevene får velge en samisk aktivitet. Det har vært en suksess. De velger mellom å sy kaffepose, liten matbag, utstyrspose i skinn og små komager. På sløyden har det vært laget nallogoahti (nålehus i bein), lassoring eller smykker i horn og bein. På kjøkkenet jobber en matgruppe som lager ulike retter som serveres ute i en lavvoleir på tunet. To-tre reinskrotter er partert av elevene i forkant.

Lærere har vært de kontaktene som vi fikk via Marit Sara Eira.

Reinflytting med Arktis-linjen - 2012

Foto: Lars Krempig

Nils M. Sara og Marit Eira Sara, Anders M. Sara og Inga Bals Sara og Marit P. A. Gaup var lærerne de første årene. I dag har den neste generasjon overtatt undervisningen. Marit Inger Anne Eira Gaup, Anders Nils N. Eira, Ellen Sara Eira Buljo, Inga Karen Anne Sara og Margrethe Gaup Sara kommer hvert år i slutten av januar og beriker våre elever med kunnskap.

Valgfag Reindrift

En periode hadde vi et valgfag på høsten med tittel Reindrift og samisk kultur. Reineierne Nils og Tove Utsi, bosatt i Tverrelvdalen, var lærere. Noe av undervisningen var på Sennalandet, hvor de hadde sommerplass og hvor reinen ble samlet i gjerdet. Andre tema var relatert til skolen og nærområdene.

Musikk og joik

Johan Sara jr har i mange tiår vært en god venn av Øytun og en viktig aktør på flere av seminarene. Hans utvikling og moderne uttrykksform med

utgangspunkt i joiken har vært spennende å følge.

Da Mari Boines sønn gikk på skolen på begynnelsen av 90-tallet, hadde vi flere huskonserter med henne.

Tore Bongo har tidligere hatt joikekonserter. Ante Mikkell Gaup og hans døtre har joiket til oss både i Kautokeino og på konserter på Øytun.

Skoletur på Nordkalotten

I en 15 års periode dro vi årlig på en skoletur til samenes vintermarknad i Jokkmokk i Nord-Sverige. Den er i dag blitt erstattet av en Nordkalott-tur via Kautokeino, Karasjok, Ivalo og Levi. De siste årene har vi reist slik at vi har deltatt på samefolkets dag 6. februar i Kautokeino.

GLIMT FRA «MED ØYTUN GJENNOM 75 ÅR»

– AV KÅRE SKOGLUND - REDIGERT AV SOLVEIG ROGNSTAD –

*Kåre Skoglund,
rektor ved Øytun
Folkehøyskole fra
1966 til 1980.
Deretter rektor og
prosjektleder ved
Malangsenteret
Folkehøyskole.*

Om Øytun

I år har Øytun Kristelige Ungdomsskole, nå Øytun Folkehøyskole, hatt sitt virke i Finnmark i 75 år, og det er vel sannsynlig at skolen er fanget inn av sine oppgaver i dette fylket - også for framtida: «Så lenge fugl flyver og vind blåser», for å bruke sagaens uttrykk om det som skal vare. Eller for å si det på en annen måte: så lenge ungdom trenger å bevisstgjøre seg på den prosessen som møtet med det voksne livet er.

I disse 75 år har omtrent 4.300 hatt sitt folkehøyskoleår ved Øytun. For de fleste var året en katalysator for modningsprosessen, et år for

verdivalg og bevisstgjøring om sin egen veg gjennom livet. For noen ble ikke året det store. Det kan ha flere årsaker. Så mange prosesser foregår i et ungt sinn. «Visst gjør det ondt når knoppen brister», (Boye). Men mange av dem året ikke helt lyktes for, kom seinere og sa:

*"Nå ser vi at Øytun-året var
svært verdifullt for oss".*

Historien om Øytun gjennom disse 75 årene kan naturlig deles inn i tidsrom:

1. Fra 1915 til 1944:
Fra bestemmelsen blir tatt til krigen stopper skolen.
2. Fra 1945 til 1967:
Gjenoppbygging og arbeidsår.
3. Fra 1967:
Flytting til Alta. Nye utfordringer.

De første inntrykk

Gjertsen var kommet opp midt i desember - i godvær, sier han sjøl: «Selv LoppHAVet var i godlag». Han forteller videre: «Vi blev grepet av en underlig følelse da dagslyset uteble, Men månen viste seg fra sin beste side.

Den seilte stor og rund på himmelen døgnet rundt. Slik var det altså ved verdens nordligste ungdomsskole.

”Så var den første elevflokket kommet til Øytun. Jeg syntes denne skolen ruvet svært der oppe i bakken, hvitmalt med store vinduer. Den virket som et eventyrslott. Og den store korridoren med glassdører virket imponerende, likeså elevvommene. Vel var de ikke malte enda, men for det virket de både koselige og hjemlige. Og her skulle vi få være hele vinteren.”

Arbeidsår

Arbeidsårene som følger, er merket med slit, men og av framgang. Skolen får anerkjennelse og forståelse fra myndighetene. Staten ga tilskott i alle fall fra 1918, kan hende tidligere. Fylket bevilget

til elevstipend, men ikke til driften før i 1936/37. Økonomien er i det hele tatt vanskelig, og skolen går med underskott hvert eneste år.

I de første årene ligger det på omlag kr. 25.000,- pr. år, og det er ikke lite etter datidens forhold. Etter hvert som statens andel øker, og de tyngste lånene er betalt, stabiliserer underskottet seg på ca. 10.000,-. Det er sterkt behov for utvidelser, men økonomien tilsier det ikke.

Mellom anna ble det drøftet å kjøpe lensmann Fredriksens eiendom i Havøysund alt i 1918, og spørsmålet var oppe flere ganger siden. Å kjøpe doktorboligen på Måsøy er også på tale: I 1923 kommer spørsmålet opp om å flytte Øytun istedenfor å bygge ut.

Hvor skal den nye skolen bygges?

Vinterkurset 66/67 skal avsluttes 27.-28. mai og samtidig legger man opp til markering av at det nå er 50 år siden Øytun startet. Man legger også opp til avgjørende drøftinger om flyttespørsmålet.

I løpet av 1966 mottok skolen tilbud fra flere kommuner i Finnmark om å være vertskommuner. De mest konkrete tilbudene kom fra Tana og Kvalsund. Alta kom muntlig, noe forsiktig, men interessert inn på saken. Eierne og skolen drøfter stedsvalg svært grundig. Man snakker med lokale organisasjonsfolk og andre med lokalkunnskap og bred erfaring. Man forsøker å vurdere utviklingen både for kommunikasjon og bosetting. Tana er ikke aktuell. To folkehøgskoler i Øst-Finnmark og DSF i Karasjok vil ikke gå. Kvalsund ligger riktignok på fastlandet, men har mye av samme natur som Havøysund og ligger 12 mil fra flyplass - Alta synest best egnet.

I løpet av 66/67 hadde det vært flere drøftinger med Alta kommune og en kom da fram til 3-4 prioriterte tomtealternativ.

I mars 67 kom statens tilsynsmann for folkehøgskolen, Stein Fossgard, til Alta på befaring sammen med With og Skoglund. Tilsynsmannen var også med i drøftinger med ordfører og råd-

mann om de vilkår kommunen kunne tilby. Hans konklusjon var klar: Tomta på Lampemyr ryggen var den beste. Videre anbefalte han at skolen flyttet.

Avgjørelse

Da de tre generalsekretærene og rektor møttes i Alta den 29. mai 1967 var saken godt forberedt.

Følgende avgjørelser blir tatt:

1. Man legger ned drifta i Havøysund.
2. Det arbeides med nytt skoleanlegg i Alta.
3. Det arbeides videre med salg i Havøysund.

At Øytun ble lagt i den grønne sektor passet som fot i hose til den natur- og friluftprofil skolen allerede 3. driftsåret i Alta gikk inn på - og som er blitt skolens varemerke.

Kanskje var dette medvirkende?

Viktige områder

Den aller største utfordringen lå i å finne en nerve i undervisning og miljøarbeid som kunne være skolens varemerke utover.

Det så vi som viktig både for elev-rekrutteringen og skolens alminnelige omdømme.

Jeg tror vi fant to gullegg. Det ene fant vi sporet av i september 1970 under en samtale i ei hytte inn mot Bæskades. Noen venner av skolen sammen med mediamannen Arne Grimstad tenkte høyt omkring Altas og Finnmarks uberørte natur som arbeids- og inspirasjonsfelt for en linje på Øytun. Der ble naturvernlinja til og fikk sin start i 1971 med Åse Sæbø som ansvarlig.

Det andre fant vi i de spesielle sosiale, historiske, kulturelle, religiøse og etniske relasjoner i distriktet.

Resultatets pris

Øytun er etterhvert blitt nevnt som en av de gode folkehøgskolene. La oss enkelt si at det er gledelig. Det var også visjonen og drømmen da vi startet i Alta.

Det har historisk verdi å nevne at det har hatt sin pris. Personalet ga det de hadde - og kanskje litt til - av krefter og overskudd.

Et personale som har fungert godt sammen, har vært Øytuns pre i Altabolken. Det samme synes å være hovedsak i tidligere år.

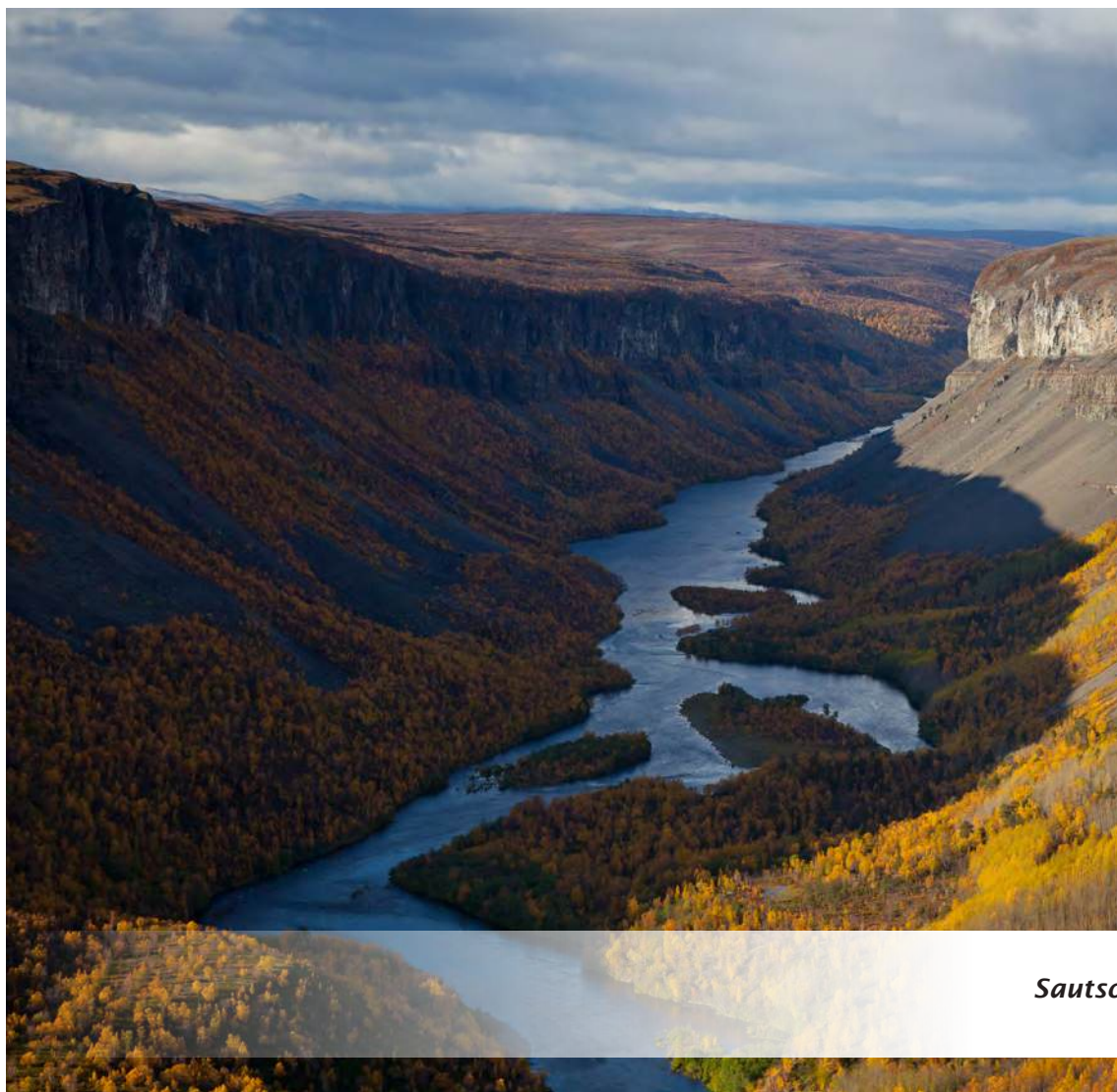
Man kan trolig uten å ta vesentlig feil, trekke den slutning at personalet vil være minst like viktig for Øytun i årene som kommer. Selvsagt er bygninger, utstyr og økonomi nødvendige forutsetninger. Men det er personene som skaper en levende skole.

Jeg slutter derfor med et varmt ønske for Øytuns eiere og ledere:

"Måtte det lykkes å fostre personer som ser arbeidet ved Øytun som en livsform - i en skole som lever".

Sautso

Foto: Lars Krempig

REKTORER 1917–2017

Ivar Gjertsen	1917-30
Lars Aanestad, vikar	1924-25
Jon Grønset	1930-39
Gjertsen, vikar	1937-38
Ole Hestad	1938-39
Erling Aagedal	1939-41
Ola Vormeland, konst	1951-52
Johan Kvalheim, konst	1952-53
Aslak Bjorvatn	1953-56
Kåre Tveit	1957-66
Kåre Skoglund	1966-78
Fredrik Knobloch	1978-79
Kåre Skoglund	1979-80
Fredrik Knobloch	1980-85
Øivind Granerud	1985-98
Helge Ludvigsen	1998-2017
Henning Iversen	2017-

ANSATTE ALTA FOLKEHØGSKOLE 2017

Helge Ludvigsen
Solveig Rognstad
Ånen Tveit
Per Arne Askeland
Harald Tunheim
Bjørn Michaelsen
Bjørnulf Håkenrud

Katrine Berg-Hansen
Janie Therese Brye
Lars Krempig
Johannes Brye
Anved Kvammen
Aleksander Hansen
Sigurd Sørensen
Fredrik Jakobsen

Lillian Pedersen
Gunnbjørg Lensegraf Melås
Hilde Pedersen
Mari Veбенstad
Lise Lotte Heitmann
Helene Simensen
Gunn Bertelsen

Rektor
Driftsleder
Økonomileder
Lærer
Lærer
Lærer
Undervisningsleder
& Lærer
Lærer
Lærer
Lærer
Lærer
Lærer
Lærer
Vaktmester
Vaktmester
& Lærer
Internatleder
Renholder
Kjøkkenleder
Kokk
Kokk
Kokk
Kokk

REDAKSJON:

Helge Ludvigsen, redaktør - Solveig Rognstad - Ånen Tveit

VI GRATULERER ALTA FOLKEHØGSKOLE MED 100-ÅRS JUBILEET!

Lundheim Folkehøgskole
Seljord Folkehøgskule
Ringerike Folkehøgskole
Stiftelsen Soltun Folkehøgskole
Folkehøgskolen Sørlandet
Kristiansand Folkehøyskole
Voss Folkehøgskule
Fredly Folkehøgskole
Borgund Folkehøgskole
Grenland Folkehøgskole
Rødde Folkehøgskole
Holtekilen Folkehøgskole
Pasvik Folkehøgskole

Sagavoll Folkehøgskole
Agder Folkehøgskole
Nordfjord Folkehøgskule
Skiringssal Folkehøyskole
Sandvik Folkehøgskole
Stavern Folkehøyskole
Folkehøgskolen 69 gr Nord
Sunnmøre Folkehøgskule
Harstad Folkehøgskole
Molde Folkehøgskole
Lofoten Folkehøgskole
Jæren Folkehøgskule
Høgtun Folkehøgskole

Foto: Lars Krempig

Foto: Lars Krempig

Alta Folkehøgskole

FRA ØYTUN TIL ALTA

VED 100-ÅRSKIFTET

Alta Folkehøgskole

